

НАФТНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ А.Д., Нови Сад

**КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
ЗА ГОДИНУ ЗАВРШЕНУ НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 2012.
И ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА**

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и Одбору директора Нафтне индустрије Србије а.д., Нови Сад

Извршили смо ревизију приложених консолидованих финансијских извештаја Нафтне индустрије Србије а.д., Нови Сад (у даљем тексту „Матично друштво“) и њених зависних предузећа (у даљем тексту „Група“) који укључују консолидовани биланс стања са стањем на дан 31. децембра 2012. године и консолидовани биланс успеха, консолидовани извештај о променама на капиталу и консолидовани извештај о новчаним токовима за годину завршену на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз консолидоване финансијске извештаје и статистички анекс.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и реално и објективно приказивање ових консолидованих финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије и напоменом 2 уз ове консолидоване финансијске извештаје, као и за интерне контроле за које руководство сматра да су неопходне за састављање финансијских извештаја који не садрже материјално значајно погрешно приказивање настало услед проневере или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да на основу извршене ревизије изразимо мишљење о овим консолидованим финансијским извештајима. Ревизију консолидованих финансијских извештаја извршили смо у складу са Међународним стандардима ревизије. Ови стандарди захтевају да поступамо у складу са начелима професионалне етике и да планирамо и извршимо ревизију на начин који нам омогућава да стекнемо разумно уверење да финансијски извештаји не садрже материјално значајно погрешно приказивање.

Ревизија подразумева примену поступака ради прибављања ревизорских доказа о износима и обелодањивањима садржаним у финансијским извештајима. Избор поступака зависи од ревизорског просуђивања, укључујући процену ризика од настанка материјално значајног погрешног приказивања у финансијским извештајима, насталог услед проневере или грешке. При процени ових ризика, ревизор цени интерне контроле релевантне за састављање и реално и објективно приказивање финансијских извештаја Групе у циљу избора адекватних ревизорских поступака у датим околностима, а не за потребе изражавања мишљења о делотворности интерних контрола Групе. Ревизија такође обухвата оцену адекватности примењених рачуноводствених политика и прихватљивости рачуноводствених процена које је извршило руководство, као и оцену општег приказа финансијских извештаја.

Верујемо да су ревизијски докази који смо прибавили довољан и адекватан основ за изражавање мишљења.

Мишљење

Према нашем мишљењу, приложени консолидовани финансијски извештаји у свим материјално значајним аспектима приказују реално и објективно финансијско стање Групе са стањем на дан 31. децембра 2012. године, резултате њеног пословања и новчане токове за годину завршену на тај дан, у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије и напоменом 2 уз ове консолидоване финансијске извештаје.

Миљивоје Нешовић
Лиценцирани ревизор

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

Београд, 25. фебруар 2013. године

**НИС А.Д. – Нафтна индустрија Србије
Нови Сад**

Консолидовани финансијски извештаји

31. децембар 2012.

Нови Сад, 25. фебруар 2013. године

САДРЖАЈ:

Страна

Консолидовани биланс стања	
Консолидовани биланс успеха	
Консолидовани извештај о токовима готовине	
Консолидовани извештај о променама на капиталу	
Консолидовани статистички анекс	
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	19-94

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
2 0 0 8 4 6 9 3	□ □ □ □ □	1 0 4 0 5 2 1 3 5			
Matični broj	Šifra delatnost	PIB			
Popunjiva Agencija za privredne registre					
□ □ □	□	□ □ □ □ □ □ □			
1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26			
Vrsta posla					

Naziv : NAFTNA INDUSTRIJA SRBIJE A.D.

Sedište (mesto; ulica i broj) : NOVI SAD; NARODNOG FRONTA 12

KONSOLIDOVANI

BILANS STANJA

na dan 31.12. 2012. godine

- u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		170816444	136577128
00	I. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003		968940	
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	6	9400590	4708964
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005		158979177	130555785
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028(deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	7	157611799	129217516
024, 027(deo), 028(deo)	2. Investicione nekretnine	007	8	1367378	1338269
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Biološka sredstva	008			
	V. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		1467737	1312379
030 do 032, 039(deo)	1. Učešća u kapitalu	010	9	177680	225232
033 do 038, 039(deo) minus 037	2. Ostali dugoročni finansijski plasmani	011	10	1290057	1087147
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		112264618	89101443
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	11	44741588	35403205
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014		57983	181608
	III. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		67465047	53516630
20, 21 i 22, osim 223	1. Potraživanja	016	12	40010284	20345343
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	017			
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	018	13	5785975	2416899
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	14	12069897	25832354

- u hiljadama dinara

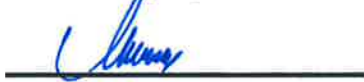
Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	020	15	9598891	4922034
288	V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	021	16	9788287	7875479
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		292869349	233554050
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		292869349	233554050
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	17	84582742	79279565
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101	18	133090660	87611340
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	18.1	87148630	87148630
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		867866	884217
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105			
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106	18.2	6918	29582
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107	18.2	81446	64090
34	VII. NERASPOREĐENI DOBITAK	108		45546708	40615764
35	VIII. GUBITAK	109		398016	41002763
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		157356448	144778656
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA	112	19	13690890	13371651
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (114+115)	113		81383810	82053012
414, 415	1. Dugoročni krediti	114	20	31100703	33774543
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugoročne obaveze	115	21	50283107	48278469
	III. KRATKOROČNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		62281748	49353993
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	22	9359358	3445250
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	23	33366219	29621937
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	24	6962356	6694698
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	121	25	12087988	8098259
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122		505827	1493849

- u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	123	16	2422241	1164054
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		292869349	233554050
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	17	84582742	79279565

U Novom Sadu dana 25.02.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik											
2 0 0 8 4 6 9 3			□ □ □ □ □			1 0 4 0 5 2 1 3 5					
Matični broj			Šifra delatnost			PIB					
Popunjiva Agencija za privredne registre											
□ □ □			□	□ □ □ □ □ □ □ □		□ □ □ □ □ □ □ □		□ □ □ □ □ □ □ □		□ □ □ □ □ □ □ □	
1 2 3			19	20 21 22 23 24 25 26		20 21 22 23 24 25 26		20 21 22 23 24 25 26		20 21 22 23 24 25 26	
Vrsta posla											

Naziv: NAFTNA INDUSTRIJA SRBIJE A.D.

Sedište (mesto; ulica i broj) : NOVI SAD; NARODNOG FRONTA 12

KONSOLIDOVANI

BILANS USPEHA

u periodu od 01.01. do 31.12. 20 12. godine

- u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		234083475	192650189
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	5	226605585	187069899
62	2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203		5614382	4511530
630	3. Povećanje vrednosti zaliha učinaka	204		1664825	768451
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	26	198683	300309
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		170714985	151923143
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208		26621606	12711852
51	2. Troškovi materijala	209	27	91646458	95575854
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	29	24922733	21987012
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	28	9212485	6854507
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	30	18311703	14793918
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213		63368490	40727046
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	31	9964434	7014939
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	32	15974288	8838821
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	33	4759628	7823562
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	34	14648732	7009260
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		47469532	39717466
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

- u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		47469532	39717466
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225	35	2591542	2466758
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226			
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227	16	654621	3365056
723	D. Isplaćena lična primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		45532611	40615764
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ž. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA	232	18	45532611	40615764
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

U Novom Sadu dana 25.02. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik																					
2	0	0	8	4	6	9	3					1	0	4	0	5	2	1	3	5	
Matični broj						Šifra delatnost						PIB									
Popunjiva Agencija za privredne registre																					
1 2 3			19			20 21 22 23 24 25 26															
Vrsta posla																					

Naziv : **NAFTNA INDUSTRIJA SRBIJE A.D.**

Sedište (mesto; ulica i broj) : **NOVI SAD; NARODNOG FRONTA 12**

KONSOLIDOVANI

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

u periodu od 01.01. do 31.12. 2012. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	314898461	283904533
1. Prodaja i primljeni avansi	302	312802874	282619560
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	1903267	984664
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	192320	300309
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	277608823	249413735
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	139319224	121617940
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	23671657	21859725
3. Plaćene kamate	308	3318871	3114515
4. Porez na dobitak	309	3572576	1591951
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	107726495	101229604
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	37289638	34490798
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	155316	609388
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	228	17103
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	155088	592285
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317		
5. Primljene dividende	318		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	50971998	34059150
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	47212914	34059150
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	3759084	
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	50816682	33449762

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	10469920	49408156
1. Uvećanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	327	6651461	23406069
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	328	3818459	26002087
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	11360516	35177068
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	11360516	35177068
3. Finansijski lizing	332		
4. Isplaćene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334		14231088
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	890596	
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	325523697	333922077
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	339941337	318649953
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338		15272124
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	14417640	
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	340	25832354	10636669
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	341	2064732	1409520
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	342	1409549	1485959
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	12069897	25832354

U Novom Sadu dana 25.02.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik													
2 0 0 8 4 6 9 3			□ □ □ □ □			1 0 4 0 5 2 1 3 5							
Matični broj			Šifra delatnost			PIB							
Popunjiva Agencija za privredne registre													
□ □ □			□	□ □ □ □ □ □ □		□ □ □ □ □ □ □							
1 2 3			19	20 21 22 23 24 25 26									
Vrsta posla													

Naziv : **NAFTNA INDUSTRIJA SRBIJE A.D.**

Sedište (mesto; ulica i broj) : **NOVI SAD; NARODNOG FRONTA 12**

KONSOLIDOVANI

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

u periodu od 01.01 do 31.12. 2012. godine

- u hiljadama dinara

Red br.	OPIS	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)		Ostali kapital (račun 309)		Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)		Emisiona premija (račun 320)	
		AOP		AOP		AOP		AOP	
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u>	401	81550757	414	5597873	427		440	
2	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - povećanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 1+2-3)	404	81550757	417	5597873	430		443	
5	Ukupna povećanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 4+5-6)	407	81550757	420	5597873	433		446	
8	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - povećanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 7+8-9)	410	81550757	423	5597873	436		449	
11	Ukupna povećanja u tekućoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekućoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 10+11-12)	413	81550757	426	5597873	439		452	

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (račun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (računi 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (račun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (račun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u>	453	889672	466		479	48417	492	49236
2	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - povećanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno značajnih gresaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 1+2-3)	456	889672	469		482	48417	495	49236
5	Ukupna povećanja u prethodnoj godini	457		470		483		496	14854
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458	5455	471		484	18835	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 4+5-6)	459	884217	472		485	29582	498	64090
8	Ispravka materijalno značajnih gresaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - povećanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno značajnih gresaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 7+8-9)	462	884217	475		488	29582	501	64090
11	Ukupna povećanja u tekućoj godini	463		476		489		502	17356
12	Ukupna smanjenja u tekućoj godini	464	16351	477		490	22664	503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 10+11-12)	465	867866	478		491	6918	504	81446

Red. br.	OPIS	AOP	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (račun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u>	505	16735903	518	57740646	531		544	47032740
2	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - povećanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 1+2-3)	508	16735903	521	57740646	534		547	47032740
5	Ukupna povećanja u prethodnoj godini	509	40615764	522		535		548	40578600
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	16735903	523	16737883	536		549	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 4+5-6)	511	40615764	524	41002763	537		550	87611340
8	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - povećanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 7+8-9)	514	40615764	527	41002763	540		553	87611340
11	Ukupna povećanja u tekućoj godini	515	45532611	528		541		554	45479320
12	Ukupna smanjenja u tekućoj godini	516	40601667	529	40604747	542		555	
13	Stanje na dan 31.12. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 10+11-12)	517	45546708	530	398016	543		556	133090660

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u>	557	
2	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - povećanje	558	
3	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povećanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj	564	
9	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povećanja u tekućoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekućoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 10+11-12)	569	

U Novom Sadudana 25.02.2012 godineLice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik											
2 0 0 8 4 6 9 3			□ □ □ □ □			1 0 4 0 5 2 1 3 5					
Matični broj			Šifra delatnost			PIB					
Popunjiva Agencija za privredne registre											
□ □ □			□	□ □ □ □ □ □ □		□ □ □ □ □ □ □		□ □ □ □ □ □ □		□ □ □ □ □ □ □	
1 2 3			19	20 21 22 23 24 25 26		20 21 22 23 24 25 26		20 21 22 23 24 25 26		20 21 22 23 24 25 26	
Vrsta posla											

Naziv: **NAFTNA INDUSTRIJA SRBIJE A.D.**

Sedište (mesto; ulica i broj) : **NOVI SAD; NARODNOG FRONTA 12**

KONSOLIDOVANI

STATISTIČKI ANEKS

za 2012. godinu

I OPŠTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za veličinu (oznaka od 1 do 3)	602	3	3
3. Oznaka za vlasništvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
4. Broj stranih (pravnih ili fizičkih) lica koja imaju učešće u kapitalu	604	88	241
5. Prosečan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	9004	9787

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOŠKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na početku godine	606	6314810	1605846	4708964
	1.2. Povećanja (nabavke) u toku godine	607	6540337	XXXXXXXXXXXX	6540337
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	117331	XXXXXXXXXXXX	879771
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	12737816	2368286	10369530
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva				
	2.1. Stanje na početku godine	611	193882078	63326293	130555785
	2.2. Povećanja (nabavke) u toku godine	612	52999784	XXXXXXXXXXXX	52999784
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	17712794	XXXXXXXXXXXX	24576392
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	229169068	70189891	158979177

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616	23677683	18439853
11	2. Nedovršena proizvodnja	617	7941977	5807718
12	3. Gotovi proizvodi	618	8079365	8548192
13	4. Roba	619	4195276	2222540
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620	57983	181608
15	6. Dati avansi	621	847287	384902
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	44799571	35584813

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	81530200	81530200
	u tome : strani kapital	624	46029868	45999066
301	2. Udeli društva sa ograničenom odgovornošću	625	20557	20557
	u tome : strani kapital	626	120	120
302	3. Ulozi članova ortačkog i komanditnog društva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Državni kapital	629		
304	5. Društveni kapital	630		
305	6. Zadružni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	5597873	5597873
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	87148630	87148630

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obične akcije			
	1.1. Broj običnih akcija	634	163060400	163060400
deo 300	1.2. Nominalna vrednost običnih akcija - ukupno	635	81530200	81530200
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	81530200	81530200

VI POTRAŽIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potraživanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	39663600	19975688
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	33071998	29294014
deo 228	3. Potraživanja u toku godine od društava za osiguranje za naknadu štete (dugovni promet bez početnog stanja)	641	46090	74899
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godišnji iznos po poreskim prijavama)	642	34227364	27606211
43	5. Obaveze iz poslovanja (potražni promet bez početnog stanja)	643	557941446	496661215
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potražni promet bez početnog stanja)	644	15229063	13967998
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potražni promet bez početnog stanja)	645	2331875	2242455
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potražni promet bez početnog stanja)	646	2657829	2501661
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potražni promet bez početnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potražni promet bez početnog stanja)	648	571690	544357
47	11. Obaveze za PDV (godišnji iznos po poreskim prijavama)	649	50494207	40098228
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	736235162	632966726

VII DRUGI TROŠKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	2783467	1945595
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	16789491	15094120
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	2618554	2521657
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizičkim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	530364	409123
526	5. Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	35216	28545
529	6. Ostali lični rashodi i naknade	656	4949108	3933567
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	8068561	6360587
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	681608	584052
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljišta	659	1002	506
536, 537	10. Troškovi istraživanja i razvoja	660	759226	177971
540	11. Troškovi amortizacije	661	6858262	6677901
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	225371	222566
553	13. Troškovi platnog prometa	663	214311	253537

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	83837	69979
555	15. Troškovi poreza	665	2262103	2835259
556	16. Troškovi doprinosa	666	144	751
562	17. Rashodi kamata	667	1940559	2633673
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	2064784	2671707
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	1753977	2472117
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulture, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	32374	57150
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	52652319	48950363

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	30004293	14721780
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina	673	15496	14875
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljište	675	1587	1229
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	3051045	1356264
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po računima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	1196010	685453
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i učešća u dobitku	679		
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	34268431	16779601

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godišnjem obračunu akciza)	681	54230522	55923060
2. Obračunate carine i druge uvozne dažbine (ukupan godišnji iznos prema obračunu)	682	36242650	30203662
3. Kapitalne subvencije i druga državna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Državna dodeljivanja za premije, regres i pokriće tekućih troškova poslovanja	684		
5. Ostala državna dodeljivanja	685	15497	
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizičkih lica	686		
7. Lična primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	90488669	86126722

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

U Novom Sadu

dana 25.02.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

НИС а.д. – Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Матично друштво) и њена зависна правна лица (заједно: Група), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Групе обухватају:

- Истраживање, развој и производња сирове нафте и гаса,
- Производња нафтних деривата и
- Трговина нафтним дериватима и гасом.

Матично друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. године, као правни наследник пет друштава у државној својини, „Јавног предузећа Нафтна индустрија Србије“. 2. Фебруара 2009. године Газпром Нефт је реализовао куповину 51% основног капитала Матично друштво чиме НИС а.д. постаје зависно друштво ОАО Гаспром Нефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Матичног друштва, ОАО Гаспром Нефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%.

Матично друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на листингу А – Prime Market Београдске берзе. Седиште Групе је у Новом Саду, улица Народног фронта 12.

Ови консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани на Скупштини акционара ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Основне рачуноводствене политике и значајне рачуноводствене процене су доследне оним које су примењене у консолидованим финансијским извештајима за годину која се завршила 31. децембра 2011. године.

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Приложени консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2012. године састављени су у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 46/2006 и 111/2009), који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Имајући у виду разлике између ове две регулативе, ови консолидовани финансијски извештаји одступају од МСФИ у следећем:

- Група је консолидоване финансијске извештаје саставила у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије, који није у складу са захтевима МРС 1 – “Презентација финансијских извештаја.”
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказани на обрасцу консолидованог биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Некретнине, постројења и опрема су процењене од стране независног проценитеља и ревалоризационе резерве настале као разлика између процењене и историјске вредности су признате кроз акцијски капитал на дан 1. јануара 2006. године.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Групе. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за консолидоване финансијске извештаје обелодањени су у напмени 3.

2.2. Нова рачуноводствена саопштења

Следећи нови и допуњени стандарди ступили су на снагу од 1. јануара 2012. године:

- Остали ревидирани стандарди и тумачења важећа за текући период. Измена и допуна МСФИ 1 „Прва примена МСФИ” која се односи на пословање у условима хиперинфлације и на укидање фиксних датума за друштва која први пут примењују стандард, није имала утицаја на ове консолидоване финансијске извештаје. Допуном МРС 12 „Порез на добит” је уведена релативна претпоставка да се инвестициона некретнина исказана по фер вредности надокнађује у потпуности путем продаје. Ова допуна није имала материјалног утицаја на ове консолидоване финансијске извештаје.

Нови и допуњени стандарди и тумачења чија је примена по први пут обавезна за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године и које Група није раније усвојила.

- МСФИ 9, Финансијски инструменти - И део: Класификација и мерење. МСФИ 9, објављен новембра 2009. године, замењује оне делове МРС 39 који се односе на класификовање и мерење финансијских средстава. МСФИ 9 је додатно измењен и допуњен октобра 2010. године са циљем да се размотри питање класификовања и одмеравања финансијских обавеза. У даљем тексту приказани су основни елементи стандарда:
  - Финансијска средства се класификују у две категорије начина одмеравања: као средства која се накнадно одмеравају по фер вредности или као средства која се накнадно одмеравају по амортизованој вредности. Одлука о класификацији средстава доноси се приликом њиховог почетног признавања. Класификација зависи од пословног модела који правно лице користи за потребе управљања својим финансијским инструментима, као и од карактеристика инструмента у вези са уговорним новчаним током.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.2. Нова рачуноводствена саопштења (наставак)

- Инструмент се накнадно одмерава по амортизованом вредности само уколико је реч о дужничком инструменту и (i) ако је циљ пословног модела правног лица да држи средство за потребе наплате уговорних токова готовине, те (ii) ако се код уговорних токова готовине средства ради само о плаћању главнице и камате (тј. само има "основна обележја кредита"). Сви остали дужнички инструменти одмеравају се по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха.
- Сви инструменти капитала одмеравају се накнадно по фер вредности. Инструменти капитала који се држе ради трговања одмеравају се по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха. За сва остала учешћа у капиталу може се, приликом почетног признавања, донети неопозива одлука да се нереализовани и реализовани добици и губици по основу фер вредности признају у укупном осталом финансијском резултату уместо у консолидованом билансу успеха. По донетој одлуци добици и губици по фер вредности не могу се накнадно признати у билансу успеха. Одлука се може донети за сваки инструмент посебно. Дивиденде се признају у билансу успеха уколико представљају принос на инвестиције.
- У МРС 39, највећи број захтева за класификацију и одмеравање финансијских обавеза пренет је у МСФИ 9 у неизмењеном облику. Основна измена огледа се у томе да ће правно лице бити у обавези да ефекте промена у властитом кредитном ризику финансијских обавеза класификованих по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха прикаже у укупном осталом финансијском резултату.

Примена МСФИ 9 обавезна је од 1. јануара 2015. године, с тиме што је његово раније усвајање допуштено.

- МСФИ 13, Одмеравање фер вредности (објављен маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), има за циљ да повећа доследност и смањи степен сложености обезбеђивањем прецизне дефиниције фер вредности, као и јединственог извора за одмеравање фер вредности и јединствених захтева за обелодањивање у свим МСФИ.
- МРС 27, Појединачни финансијски извештаји (ревидиран маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), измењен је и има за циљ да пропише захтеве у погледу начина обрачунавања и обелодањивања улагања у зависна предузећа, заједничке подухвате и придружена предузећа онда када правно лице саставља појединачне финансијске извештаје. Смернице у погледу питања контроле и консолидованих финансијских извештаја замењене су стандардом МСФИ 10, "Консолидовани финансијски извештаји".

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.2. Нова рачуноводствена саопштења (наставак)

- МРС 28, Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате (ревидиран маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године). Допуна МРС 28 настала је као резултат пројекта Одбора који се односи на заједничке подухвате. Приликом анализирања поменутог пројекта, Одбор је одлучио да рачуноводствено обухватање заједничких подухвата применом рачуноводственог метода учешћа припоји стандарду МРС 28 будући да се поменути метод примењује и на улагања у заједничке подухвате и на улагања у придружена предузећа. Осим ове, остале смернице су остале неизмењене.
- Измене и допуне МРС 1, Презентација финансијских извештаја (објављен јуна 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године), мења захтеве у погледу обелодањивања ставки које се исказују у укупном осталом финансијском резултату. Измене и допуне захтевају да правна лица изврше раздвајање ставки које се приказују у Укупном осталом финансијском резултату на две групе, и то према томе да ли ће оне моћи да се рекласификују у биланс успеха у будућим периодима. Предложени назив финансијског извештаја који се користи у МРС 1 гласи 'Извештај о добити и губитку и укупном осталом финансијском резултату'. Руководство Групе очекује да ће измене и допуне стандарда утицати на измену начина презентације консолидованих финансијских извештаја Групе, али да неће имати утицаја на одмеравање трансакција и стања.
- Измене и допуне МРС 19, Примања запослених (објављен јуна 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), доноси значајне измене у погледу признавања и одмеравања дефинисаних доприноса за пензије и отпремнине, као и у погледу обелодањивања свих примања запослених. Стандард захтева да се све промене у нето обавезама (средствима) по основу дефинисаних примања признају у периоду у коме настану, и то: (i) трошкови зарада и накнада и нето камата признају се у билансу успеха; и (ii) добици и губици по основу поновног одмеравања признају се у укупном осталом финансијском резултату.
- Обелодањивања – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза – Измене и допуне МСФИ 7 (објављене децембра 2011. године и важеће за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године). Допуна захтева обелодањивања која ће корисницима консолидованих финансијских извештаја Групе омогућити да изврше процену ефеката или потенцијалних ефеката пребијања, укључујући право на поравнање.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.2. Нова рачуноводствена саопштења (наставак)

- Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза – Измене и допуне МРС 32 (објављене децембра 2011. године и важеће за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године). Допуна садржи додаток у виду смерница у погледу МРС 32 које се односе на недоследности идентификоване у току примене појединих критеријума пребијања. Поменуто укључује појашњење значења сегмента ' има законски спроводиво право на пребијање...' као и појашњење да се поједини системи бруто поравнања могу сматрати еквивалентима нето поравнања.
- Побољшања Међународних стандарда финансијског извештавања (објављена маја 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године). Побољшања се састоје од измене садржаја пет стандарда. МСФИ 1 је измењен са циљем да (i) појасни да друштво које поново почиње да припрема финансијске извештаје у складу са МСФИ може или да настави са применом МСФИ 1 или, пак, да ретроспективно примени све МСФИ као да није никада престало да их примењује, и (ii) да уведе додатно изузеће из ретроспективне примене МРС 23, Трошкови позајмљивања', од стране друштава која први пут припремају извештаје у складу са МСФИ. МРС 1 је измењен тако да појасни да напомене нису обавезне уз трећи биланс стања који се доставља на почетку претходног периода зато што су на њега материјално значајно утицали ретроспективна прерачунавања, промене у рачуноводственим политикама односно рекласификација за потребе приказивања, док су напомене обавезне када се само друштво определи да достави додатне упоредне податке. МРС 16 је измењен тако да појасни да се опрема за сервисирање која се користи дуже од једног периода класификује као некретнине, постројења и опрема уместо као залихе. МРС 32 је измењен тако да појасни да се поједине пореске последице расподеле (финансијских инструмената) власницима рачуноводствено обухватају у билансу успеха, као што се то увек захтевало у МРС 12. МРС 34 је измењен са циљем да усагласи захтеве са МСФИ 8. МРС 34 захтева обелодањивање одмерене вредности укупних средстава и обавеза једног пословног сегмента само уколико се поменута информација редовно доставља главном доносиоцу пословних одлука и уколико је дошло до материјално значајних промена поменуте вредности у односу на последње консолидоване финансијске извештаје.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.2. Нова рачуноводствена саопштења (наставак)

- Измене и допуне смерница за прелазак на извештавање у складу са МСФИ садржане у МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 (објављене 28. јуна 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године). Измене и допуне појашњавају смернице за прелазак на извештавање у складу са МСФИ садржане у МСФИ 10 Консолидовани финансијски извештаји. Друштва која примењују МСФИ 10 дужна су да изврше процену контролног утицаја првог дана годишњег периода у којем је извршена примена МСФИ 10, и уколико се поступак консолидације према МСФИ 10 разликује од поступка консолидације према МРС 27 и СИЦ 12, упоредни подаци из периода који непосредно претходи периоду преласка на извештавање у складу са МСФИ (тј. подаци из 2012. године за друштва која припремају финансијске извештаје на крају календарске године а која су усвојила МСФИ 10 у 2013. години) рекласификују се, осим уколико је то немогуће. Измене и допуне у МСФИ 10, МСФИ 11, Заједнички аранжмани, и МСФИ 12, Обелодањивање учешћа у другим правним лицима, обезбеђују додатно ослобађање приликом преласка на извештавање у складу са МСФИ тиме што се захтев своди на достављање коригованих упоредних података само за период који непосредно претходи периоду у којем је друштво прешло на извештавање у складу са МСФИ. Осим поменутог, изменама и допунама се укида захтев за приказивање упоредних података неконсолидованих правних лица за периоде који претходе усвајању МСФИ 12.
- Измене и допуне МСФИ 1 “Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања - Државни зајмови” (објављене марта 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године). Измене и допуне, које се односе на зајмове добијене од државе по каматној стопи нижој од тржишне, ослобађају друштва која први пут примењују МСФИ пуне ретроспективне примене МСФИ при рачуноводственом обухватању поменутих зајмова у тренутку преласка на извештавање у складу са МСФИ. Овим се друштва која први пут примењују МСФИ ослобађају од обавезе пуне ретроспективне примене на исти начин као и друштва која већ извештавају у складу са МСФИ.
- Измене и допуне стандарда МСФИ 10, МСФИ 12 и МРС 27 - Инвестициона друштва (објављене 31. октобра 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2014. године). Допуном је уведена дефиниција инвестиционог друштва као друштва у чије активности и пословање спада (i) прибављање средстава од инвеститора како би се инвеститорима пружила услуга управљања инвестицијама, (ii) обавезивање на пословање у сврху улагања средстава искључиво за потребе повећања капитала односно прихода од улагања и (iii) одмеравање и вредновање улагања по фер вредности.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.2. Нова рачуноводствена саопштења (наставак)

Инвестиционо друштво биће у обавези да рачуноводствено обухвати своја зависна предузећа по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха и консолидује само она зависна предузећа која пружају услуге сродне инвестиционим активностима друштва. МСФИ 12 је измењен са циљем да се уведу нова обелодањивања, укључујући сва значајна просудивања начињена приликом утврђивања да ли друштво спада у категорију инвестиционог друштва, као и да се уведу информације о финансијској односно другој помоћи упућеној неконсолидованом зависном предузећу, било да је реч о планираној или већ пруженој помоћи зависном предузећу.

Осим уколико у тексту горе није другачије наведено, не очекује се да ће нови стандарди и тумачења имати значајног утицаја на консолидоване финансијске извештаје Групе.

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора Матичног друштва у складу са новом структуром корпоративних органа усвојеном у току 2012. године на основу новог Закона о привредним друштвима Републике Србије.

2.4. Консолидација

(а) Зависна друштва

Зависна предузећа су сва предузећа над којима група има моћ, непосредну или посредну, да управља финансијском и пословном политиком организације у циљу остварења користи од њене делатности. Финансијски извештаји зависних предузећа су укључени у консолидоване финансијске извештаје од дана почетка контроле до дана престанка контроле.

Стања и трансакције између матичног и зависних предузећа, и сви нереализовани добици и губици који потичу од трансакција између матичног и зависних предузећа елиминишу се приликом припреме консолидованих финансијских извештаја.

Финансијски извештаји зависних предузећа усклађени су по потреби у складу с рачуноводственим политикама Групе.

(б) Учешћа без права контроле

Учешћа без права контроле у зависним предузећима у приложеним консолидованим финансијским извештајима је издвојен од капитала власника матичног предузећа Групе као учешће без права контроле у укупном капиталу Групе (напомена 18).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.4. Консолидација (наставак)

(в) Остала повезана друштва

Остала повезана предузећа су она предузећа над којима Матично друштво има значајан утицај, али не и контролу, генерално када поседује учешће у капиталу између 20% и 50%.

Заједничка улагања су они ентитети над чијим активностима Матично друштво врши заједничку контролу успостављану уговором и код којих одлучује консензусом о њиховој пословној и финансијској политици.

Повезана друштва и заједничка улагања се вреднују по методи капитала.

2.5. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Ставке укључене у консолидоване финансијске извештаје Групе се одмеравају и приказују у динарима („РСД”), који представља функционалну и презентациону валуту Групе.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у страниј валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у консолидованом билансу успеха.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената приказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи / расходи“.

(в) Друштва Групе

Стање и резултат свих предузећа Групе чија је функционална валута различита од презентационе валуте Групе прерачунати су на следећи начин:

- I. Средства и обавезе прерачунати су у динарску противвредност по девизном курсу на дан консолидованог биланса стања;
- II. Приходи и расходи прерачунати су у динаре по средњем курсу. Све настале курсне разлике препознате су као посебне ставке капитала (исказане у оквиру Резерви).

2.6. Пословне комбинације

Група примењује метод стицања за рачуноводствено обухватање пословне комбинације. Пренесена накнада у пословној комбинацији јесте сума фер вредности пренете имовине на датум стицања, обавеза које је направио стицалац бившим власницима стеченог ентитета и учешћа у капиталу која је емитовао стицалац. Пренесена накнада укључује фер вредност средства и обавеза који резултирају од споразума о потенцијалној накнади. Препознатљива стечена имовина и обавезе у пословној комбинацији се иницијално одмеравају по фер вредности на датум стицања. Трошкови стицања се признају као расходи периода у којима су и настали.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.7. Гудвил

Гудвил се одмерава одузимањем нето имовине стеченог ентитета од збира пренесене накнаде за стицање, износа учешћа без права контроле у стеченом ентитету и фер вредности на датум стицања стицаоачевог претходно држаног учешћа у капиталу стеченог ентитета. Било који негативни износ („повољна куповина“) се признаје у консолидованом билансу успеха, након што Руководство Групе идентификује сву стечену имовину и све преузете и потенцијалне обавезе и провери исправност њиховог вредновања.

Пренесена накнада за стицање не укључује износе везане за измирење трансакција које су настале пре пословне комбинације. Ови износи се углавном признају у консолидованом билансу успеха. Трансакциони трошкови, осим трошкова везаних за емисију дужничких и власничких хартија од вредности, који настају у вези пословне комбинације признају се као расход у периодима у којима настају.

2.8. Нематеријална средства

(а) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

Лиценце и права укључују права на експлоатацију нафте и природног гаса, која се амортизују током периода истраживања, у складу са условима одређене лиценце.

(б) Рачунарски софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.9. Истраживање и процењивање минералних ресурса

(а) Средства за истраживање и процењивање

Током периода истраживања, трошкови истраживања и процене нафте и природног гаса се капитализују све док се не утврди да резерве нафте и гаса неће бити довољне да оправдају трошкове истраживања. Геолошки и геофизички трошкови, као и трошкови директно повезани са истраживањем се капитализују у периоду у којем су настали. Трошкови стицања права на истраживање се капитализују у оквиру некретнина, постројења и опреме или нематеријалних улагања зависно од природе трошка. Када се комерцијалне резерве потврде, након спроведеног теста обезвређења улагања у истраживање и развој врши се пренос на улагања у развој исказана у оквиру некретнина, постројења и опреме односно нематеријална улагања. У току фазе истраживања не врши се обрачун амортизације улагања.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.9. Истраживање и процењивање минералних ресурса (наставак)

(б) Развој основних и нематеријалних средстава

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пребацивање на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи текуће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(д) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, стечени трошкови права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

(е) Обезвређивање – Потврђена основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.10. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Група у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете консолидовани биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе за свако средство појединачно по стопама утврђеним рачуноводственом политиком Групе, а на основу процењеног корисног века трајања основног средства како би се распоредила њихова набавна до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, као што следи:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	
- Производна и преносна опрема	7 - 25
- Намештај	5 - 10
- Возила	7 - 20
- Рачунари	5 - 10
Остала опрема	3 - 10

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког консолидованог биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности (напомена 34).

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)' (напомене 33 и 34).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.11. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим Гудвила, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.12. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица, пословних објеката и станова датих запосленима и бившим запосленима Групе на рок преко годину дана.

Инвестиционе некретнине се вреднују применом поштене (фер) вредности. Поштена фер вредност одражава тржишне услове на дан консолидованог биланса стања коригована, уколико је неопходно, за било коју промену у природи, локацији или стању специфичног средства. Промене поштене (фер) вредности инвестиционих некретнина се књиже у корист или на терет консолидованог биланса успеха у оквиру осталих прихода (расхода) (напомена 33 и 34).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Групи и да може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.13. Уговори о изградњи

МРС 11 „Уговори о изградњи“ дефинише уговор о изградњи као уговор који је посебно закључен за изградњу неког средства. Трошкови уговора се признају као расход у периоду када настану.

Када се исход уговора о изградњи не може поуздано проценити, приход по основу уговора се признаје само до износа насталих трошкова из уговора за које је вероватно да ће бити надокнађени.

Када се исход уговора о изградњи може поуздано проценити и када постоји вероватноћа да ће уговор бити профитабилан, приход по основу уговора се признаје у периоду важења уговора. Када је вероватно да ће укупни трошкови уговора бити већи од укупног прихода по уговору, очекивани губитак се одмах признаје као расход.

Одступања од уговореног посла, потраживања и стимулације укључују се у приходе по основу уговора у мери у којој су иста уговорена са купцем и у мери којој их је могуће поуздано одмерити.

Група користи 'метод степена довршености' како би утврдила одговарајући износ који треба признати у датом периоду. Степен довршености изградње се утврђује из односа укупно процењених трошкова уговора насталих до датума консолидованог биланса стања и укупно процењених трошкова по сваком уговору. Трошкови у вези са будућим активностима по уговору настали током извештајног периода искључују се из трошкова уговора при утврђивању степена довршености изградње. Они су приказани као залихе, аванси или остала средства, у зависности од њихове природе.

Група као средство исказује бруто износ који се потражује од извршиоца уговорених послова по свим уговорима чије је извршење у току, а за које је збир насталих трошкова и признате добити (умањен за признате губитке) већи од сукцесивно фактурисаних износа. Сукцесивно фактурисани износ које купци још нису платили и гарантни депозити укључени су у позицију потраживања по основу продаје и друга потраживања.

Група као обавезу исказује бруто износ који се дугује наручиоцу уговорених радова по свим уговорима чије је извршење у току, за које је сукцесивно фактурисање премашило настале трошкове увећане за признату добит (умањено за признате губитке).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.14. Дугорочна финансијска средства

Група класификује своја финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања, финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

2.14.1. Класификација финансијских средстава

(а) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недеривативна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума консолидованог биланса стања. У том случају се класификују као дугорочна средства. У консолидованом билансу стања Групе зајмови и потраживања обухватају “потраживања од продаје и друга потраживања”

(б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Иста чине дугорочна средства Групе, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума консолидованог биланса стања када чине краткорочну имовину Групе.

2.14.2. Признавање и мерење финансијских средстава

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања – датум када се Група обавезала да ће купити или продати финансијско средство. Зајмови и потраживања и улагања која се држе до доспећа се исказују по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Фер вредност хартија од вредности која се котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде. Уколико тржиште неког финансијског средства није активно (и за хартије од вредности које не котирају), Група утврђује фер вредност техникама процене. То укључује примену недавних трансакција између независних странака, позивање на друге инструменте који су суштински исти, анализу дисконтованих новчаних токова и опцију модела формирања цена максималним коришћењем информација са тржишта, а уз што је мање могуће ослањање на информације карактеристичне за само Групу.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.14. Дугорочна финансијска средства (наставак)

2.14.2. Признавање и мерење финансијских средстава (наставак)

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у консолидовани билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали. Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Групе на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у консолидовани биланс успеха као Финансијски приходи/(расходи) (напомена 31 и 32).

2.14.3. Умањење вредности финансијских средстава

(а) *Средства која се исказују по амортизованој вредности*

На сваки датум биланса стања Група процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава.

Финансијско средство или група финансијских средстава је обезвређено и губици по основу обезвређења настају само ако постоји објективан доказ о обезвређењу као резултат једног или више догађаја који су настали након почетног признавања средстава ("настанак губитка") и када тај настанак губитка (односно настанци губитака) утиче на процењене будуће новчане токове финансијског средства или групе финансијских средстава који могу бити поуздано процењени.

Критеријуми које Група користи да одреди да ли постоји објективан доказ о губитку услед умањења вредности укључују:

- Значајне финансијске тешкоће емитента или дужника;
- Кршење уговора, као што је кашњење у плаћању или неплаћање камате или главнице;
- Група, из економских или правних разлога који се односе на финансијске тешкоће зајмопримца, одобри зајмопримцу гаранције/повластице које иначе не би одобрило;
- Вероватноћа стечаја или друге финансијске реорганизације дужника;
- Нестанак активног финансијског тржишта за то финансијско средство због финансијских потешкоћа; или доступни подаци који указују да постоји мерљиво смањење у предвиђеним будућим токовима готовине из портфеља финансијских средстава након њиховог иницијалног признавања, иако се поменуто смањење још увек не може повезати са појединачним финансијским средствима из портфеља, укључујући:
  - Неповољна промена кредитне способности дужника; и
  - Националне или локалне економске прилике које су узајамно повезане са кашњењем у наплати потраживања из портфеља.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.14. Дугорочна финансијска средства (наставак)

2.14.3. Умањење вредности финансијских средстава (наставак)

(а) *Средства која се исказују по амортизованој вредности (наставак)*

Група прво процењује да ли постоји објективан доказ о обезвређењу.

За категорију кредита и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине (искључујући будуће кредитне губитке који нису настали) дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Износ књиговодствене вредности средства се умањује и износ губитка се признаје у консолидованом билансу успеха. Ако кредит или улагање које се држи до доспећа има варијабилну каматну стопу, дисконтна стопа за одмеравање сваког губитка због умањења вредности је тренутна каматна стопа утврђена уговором. Група може да одмерава умањење вредности на основу фер вредности финансијског инструмента коришћењем тржишних цена које су доступне јавности.

Ако се у наредном периоду износ губитка због умањења вредности смањи и то смањење се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања обезвређења (нпр. побољшању кредитне способности дужника), укидање претходно признатог губитка по основу умањења вредности признаје се у консолидованом билансу успеха.

(б) *Средства класификована као расположива за продају*

На крају сваког извештајног периода Група процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава. За процену умањења вредности дужничких хартија од вредности Група користи критеријуме наведене у тачки (а) горе. У случају власничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају, значајан или пролонгиран пад фер вредности испод њихове набавне вредности сматра се индикатором да је дошло до умањења њихове вредности. Уколико постоји било који од тих доказа за финансијска средства расположива за продају, кумулирани губитак – утврђен као разлика између трошкова стицања и текуће фер вредности, умањене за било какав губитак због умањења вредности финансијског средства који је претходно признат у консолидованом билансу успеха – преноси се са капитала и признаје у консолидовани билансу успеха. Губици због умањења вредности власничких инструмената признати у консолидованом билансу успеха не могу се укинути кроз консолидовани биланс успеха.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.14. Дугорочна финансијска средства (наставак)

2.14.3. Умањење вредности финансијских средстава (наставак)

(б) Средства класификована као расположива за продају (наставак)

Ако се у наредном периоду фер вредност дужничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају повећа и то повећање се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања губитка по основу умањења вредности у консолидованом билансу успеха, губитак по основу умањења вредности се укида у консолидованом билансу успеха.

2.15. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Групе нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје.

Залихе резервних делова за опрему која се користи у производњи се вреднују по цени коштања. Тестирање умањења вредности залиха резервних делова услед оштећености или застарелости се врши једном годишње. Губици услед умањења вредности се признају као остали расходи (напомена 34).

2.16. Стална средства (или групе за отуђење) намењена продаји

Стална средства (или групе за отуђење) су класификована као средства која се држе ради продаје ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз трансакцију продаје, и ако се продаја сматра веома извесном. Ова средства се исказују по нижој од књиговодствене и фер вредности умањене за трошкове продаје, ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз трансакцију продаје, а не кроз наставак коришћења. Средства су рекласификована у моменту када су сви наведени услови испуњени: а) да су средства расположива за продају у њиховом тренутном стању; б) да је руководство Групе одобрило и започело тражење купца; в) да је продаја средства активно рекламирана; г) да се продаја очекује у наредних 12 месеци; и д) да није вероватно да ће се значајне промене у плану продаје десити или да ће се средство повући из продаје.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.17. Потраживања од купаца

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

Потраживања од купаца иницијално се признају по фер вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Група неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима.

Значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидираан или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања (више од 90 дана од датума доспећа за друштва у државној својини и више од 60 дана за остала друштва) се сматрају индикаторима да је вредност потраживања умањена. Износ резервисања представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтованих првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „остали расходи“ (напомена 34). Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у консолидованом билансу успеха у оквиру „осталих прихода“ (напомена 33).

2.18. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни и банкама, депозите по виђењу код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће и прекорачења по текућем рачуну. Прекорачења по текућем рачуну укључена су у обавезе по кредитима у оквиру текућих обавеза, у консолидовани билансу стања.

2.19. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Групе, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.20. Основни капитал

Матично друштво је регистрована као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.21. Остали капитал

Остали капитал у целини се односи на износ капитала изнад висине процењеног и уписаног износа неновчаног капитала са стањем на дан 31. маја 2005. године. Овај капитал је евидентиран као остали капитал.

2.22. Резерве

Резерве се у целини односе на резерве формиране у ранијем периоду у складу са раније важећим Законом о предузећима. Група је у складу са поменутиим законом било у обавези да издваја 5% добити, све док резерва не достигне статутом утврђену сразмеру према основном капиталу, а најмање 10% основног капитала. Такође, у оквиру ове линије су исказане и транслагационе резерве.

2.23. Зарада по акцији

Група израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Групе, пондерисаним просечним бројем издатих обичних акција у току периода (напомена 36).

2.24. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине, реструктурирање и судске спорове се признају: када Група има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет консолидованог биланса успеха.

2.25. Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности прилива, без насталих трансакционих трошкова. У наредним периодима обавезе по кредитима се исказују по амортизованој вредности; све разлике између оствареног прилива (умањеног за трансакционе трошкове) и износа отплата, признају се у консолидованом билансу успеха у периоду коришћења кредита применом методе ефективне каматне стопе.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.25. Обавезе по кредитима (наставак)

Накнаде плаћене при прибављању кредита признају се као трансакциони трошкови до износа за који је вероватно да ће део или цео кредит бити повучен. У том случају, накнада се разграничава до коначног повлачења кредита. У случају да не постоји доказ да је делимично или укупно повлачење кредита вероватно, накнада се капитализује као аванс за ликвидност и амортизује се у току периода на који се кредит односи.

Обавезе по кредитима се класификују као текуће обавезе, осим уколико Група нема безусловно право да одложи измирење обавеза за најмање 12 месеци након датума консолидованог биланса стања.

2.26. Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или крајем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне. Обавезе према добављачима се исказују по фер вредности, а накнадно се одмеравају према амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе.

2.27. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у консолидованом билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу /у том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум консолидованог биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Група послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у консолидованим финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.27. Текући и одложени порез на добит (наставак)

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум консолидованог биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

Одложена пореска средства и обавезе се „пребијају“ када постоји законски основ да се „пребију“ текућа пореска средства са текућим пореским обавезама и када се одложена пореска средства и обавезе односе на порез на добит који прописује исти порески орган једном или већем броју пореских обвезника и када постоји намера да се рачуни измире на нето основи.

2.28. Примања запослених

(а) Обавезе за пензије

Група има план дефинисаних доприноса за пензије. Група издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Група нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Група обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање или до остварења минималног радног стажа. Дана 1. јуна 2011. године на снагу је ступио нови Колективни уговор.

Јубиларне награде

Исплата јубиларних награда се одређује као број месечних зарада, на основу броја година које је запослени провео у Групи, што је приказано у следећој табели:

Број година проведених у Групи	Колективни Уговор Број плата
10	1
20	1,5
30	2
35	2,5
40	2,5

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.28. Примања запослених (наставак)

(в) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором (наставак)

Примања приликом пензионисања

Група је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати максимално отпремнине у висини три просечне зараде у Групи, исплаћене у месецима који претходе месецу пензионисања запосленог.

Очекивани трошкови накнада запосленима се разграничавају током периода трајања запослења.

Дефинисана обавеза за примања приликом пензионисања се процењује на годишњем нивоу од стране независних, квалификованих, актуара, применом методе пројектоване кредитне јединице. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем очекиваних будућих готовинских исплата применом каматних стопа висококвалитетних обвезница друштва које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије. Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама обрачунавају се на терет или у корист прихода током очекиваног просечног преосталог радног века запослених за обавезе за пензије и на терет или у корист прихода у пуном износу за јубиларне награде и отпремнине.

Отпремнине

Отпремнине се исплаћују при раскиду радног односа пре датума редовног пензионисања, или када запослени прихвати споразумни раскид радног односа као вишак радне снаге у замену за отпремнину. Група признаје отпремнину при раскиду радног односа када је евидентно обавезно да: или раскине радни однос са запосленим, у складу са усвојеним планом, без могућности одустајања; или да обезбеди отпремнину за престанак радног односа као резултат понуде у намери да се подстакне добровољни раскид радног односа у циљу смањења броја запослених. Отпремнине које доспевају у раздобљу дужем од 12 месеци након датума биланса стања своде се на садашњу вредност.

(б) Бонуси запослених

Група признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Група признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.29. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Групе. Приход се исказује без пореза на додату вредност, акцизе, повраћаја робе, рабата и попушта, након елиминисања продаје у оквиру Групе.

Група признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Група имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Групе. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Група заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

а) Приход од продаје – велепродаја

Група производи и продаје нафту, петрохемијске производе и течни нафтни гас на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Група испоручи производе купцу. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаривања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Група не буде имала објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате од 90 дана за друштва у државној својини и 60 дана за остала друштва, што је у складу са тржишном праксом.

б) Приход од продаје робе – малопродаја

Група управља пословањем бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Група прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, боновима или кредитном картицом.

в) Приход од продаје услуга

Група продаје инжињерске услуге везане за експлоатацију и складиштење нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.29. Признавање прихода (наставак)

в) Приход од продаје услуга (наставак)

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжењерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена довршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен довршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен довршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

г) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају умањења вредности потраживања, Група умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтанан по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

д) Приход од активирања сопствених учинка

Приход од активирања учинака и робе односи се на приходе по основу употребе производа робе и услуга за сопствене производне потребе.

е) Приход од дивиденди

Приход од дивиденди се признаје када се установи право да се дивиденда прими.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.30. Закупи

а) Рачуноводствено обухватање код закупца

Закупи где закуподавац задржава значајнији део ризика и користи од власништва класификују се као оперативни закупи. Плаћања извршена по основу оперативног закупа (умањена за стимулације добијене од закуподавца) исказују се на терет консолидованог биланса успеха на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

Група узима у закуп поједине некретнине, постројења и опрему. Закуп некретнина, постројења и опреме, где Група суштински има све ризике и користи од власништва, класификује се као финансијски лизинг. Финансијски лизинг се капитализује на почетку закупа по вредности нижој од фер вредности закупљене некретнине и садашње вредности минималних плаћања закупнине.

Свака закупнина се распоређује на обавезе и финансијске расходе како би се постигла константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе. Одговарајуће обавезе за закупнине, умањене за финансијске расходе, укључују се у остале дугорочне обавезе. Камате као део финансијских расхода исказују се у консолидованом билансу успеха у току периода трајања закупа тако да се добије константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе за сваки период. Некретнине, постројења и опрема стечени на бази финансијског лизинга амортизују се током периода краћег од корисног века трајања средства и периода закупа.

б) Рачуноводствено обухватање код закуподавца

Закуп је споразум по коме закуподавац преноси на закупца право коришћења средства током договореног временског периода у замену за једно или више плаћања.

Када се средства дају у закуп по основу финансијског закупа, садашња вредност плаћених закупнина се признаје као потраживање. Разлика између бруто износа потраживања и садашње вредности потраживања се исказује као незарађени финансијски приход.

Приход од закупа се признаје током периода трајања закупа применом методе нето улагања, која одражава константну периодичну стопу повраћаја.

Када је средство дато у оперативни закуп то средство се исказује у консолидованом билансу стања зависно од врсте средства.

Приход од закупнине признаје се на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

2.31. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Групе се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Групе одобрили дивиденде.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.32. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава, ако капитализација почиње на дан или после 1. јануара 2009. године. Капитализација трошкова позајмљивања траје до дана када је средство спремно за употребу или продају.

Група капитализује трошкове позајмљивања, који би могли бити избегнути, уколико није имало капиталне инвестиције у средства која се квалификују. Трошкови позајмљивања који се капитализују се обрачунавају на основу просечног трошка финансирања Групе (просечан трошак камата се примањује на инвестиције у средства која се квалификују), изузев средстава која су позајмљена специјално за сврхе набављања квалификованог средства. У том случају, стварни настали трошкови позајмљивања, умањени за приход од инвестирања по основу привременог инвестирања тих средстава, се капитализују.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Рачуноводствене процене и просуђивања се континуирано вреднују и заснивају се на историјском искуству и другим факторима, укључујући очекивања будућих догађаја за које се верује да ће у датим околностима бити разумна.

3.1. Кључне рачуноводствене процене и претпоставке

Група прави процене и користи претпоставке које се односе на будући период. Резултирајуће рачуноводствене процене ће, по дефиницији, ретко бити једнаке оствареним резултатима.

(а) Порез на добит

Група подлеже обавези плаћања пореза на добит. Група признаје обавезу за очекиване ефекте питања произашлих из ревизије, на основу процене да ли ће доћи до додатног плаћања пореза. Уколико се коначан исход ефеката тих питања на порез на добит буде разликовао од првобитно књижених износа, разлика ће се одразити на текући и одложени порез на добит и на резервисање за одложена пореска средства и обавезе у периоду у ком се разлика утврди.

(б) Признавање прихода

Група користи "метод степена завршености" при рачуноводственом обухватању прихода од извршених услуга. Примена овог метода захтева да руководство изврши процену извршених услуга до одређеног датума као проценат од укупних услуга које треба извршити.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Кључне рачуноводствене процене и претпоставке (наставак)

(в) Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Група одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Група узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних обвезница друштва које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуну садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 7% (уместо коришћене 7,65%), садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 9,7%, односно 5,9% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 7% (уместо коришћене 6%), садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 15% односно 8,8% за јубиларне награде.

(г) Обавезе за обнављање природних ресурса

Руководство Групе врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у пробитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум консолидованог биланса засноване на важећим законима у свакој држави где су лоцирана оперативна средства Групе, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћења за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 8,65% (уместо коришћене 7,65%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би порасла за 357.251 РСД.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Кључна просуђивања у примени рачуноводствених политика

(а) Умањење вредности финансијских средстава расположивих за продају

Група се руководи смерницама МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање“ да одреди када је вредност финансијских средстава расположивих за продају умањена. Ово одређивање захтева значајно просуђивање. Приликом просуђивања руководство Групе, међу осталим факторима, процењује: трајање и обим до којег је фер вредност улагања мања од набавне вредности улагања; финансијско стање примаоца улагања и изгледи за окончање посла у скорој будућности, укључујући факторе као што су учинак индустрије и сектора, промене у технологији и токове готовине из пословања и финансирања.

(б) Финансијска криза

Тржиште Републике Србије показује поједине карактеристике растућег тржишта. Пореска, царинска и валутна регулатива су предмет различитих интерпретација што доприноси многим изазовима са којима се компаније које послују у Србији суочавају.

Светска економска криза, колебања на берзама и други ризици могу имати негативне последице на домаћи финансијски и производни сектор. Руководство Групе је извршило резервисања узимајући у обзир економску ситуацију и могуће последице на крају извештајног периода.

Будући економски развој Републике Србије ће бити условљен како екстерним факторима тако и мерама предузетим од стране Владе како би подстакла раст и променила пореску и правну регулативу. Руководство Групе сматра да предузима све неопходне мере како би подржао одрживост и развој пословања у тренутном пословном окружењу.

Утицај на ликвидност:

Обим кредитирања купаца у велепродаји је у знатној мери редукован од септембра 2008. године. Ове околности би могле да се одразе на могућност Групе да обезбеди нове кредите и рефинансира постојеће под кредитним условима који су примењивани за сличне трансакције у ближој прошлости.

Утицај на клијенте/зајмопримце:

Дужници Групе могу доћи у ситуацију смањене ликвидност што последично може утицати на њихову способност да отплаћују позајмљене износе. Погоршање услова пословања дужника (или зајмопримца) такође може утицати на планиране токове готовине као и на процену умањења вредности финансијских и нефинансијских средстава. У мери у којој су информације биле доступне, руководство је правилно исказало ревидиране процене очекиваних будућих токова готовине у процени умањења вредности.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

4.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Групе је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе, ризик готовинског тока и ризик промена цена), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије Матичног друштва у оквиру у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) у склопу политика одобрених од стране Управног одбора. Финансијска служба Матичног друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Групе.

(а) *Тржишни ризик*

(а) Валутни ризик

Група послује у међународним оквирима и изложено је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Групе је установило политику за управљање ризиком од промена курса страних валута у односу на његову функционалну валуту. Да би управљало ризиком од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Укупни износи признатих финансијских средстава/обавеза исказаних у валути која није функционална приказани су у табели која следи:

	Финансијска средства		Финансијске обавезе	
	31. децембар 2012	31. децембар 2011	31. децембар 2012	31. децембар 2011
ЕУР	9.162.749	13.938.466	66.177.922	58.537.300
УСД	8.741.594	7.699.163	46.654.185	50.272.976
ЈПЈ	-	-	477.670	514.970
Остало	946.740	184.669	712.125	98.823

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

4.1. Фактори финансијског ризика (наставак)

(а) *Тржишни ризик (наставак)*

(а) Валутни ризик (наставак)

На дан 31. децембра 2012. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 10% у односу на ЕУР, УСД и ЈПЈ, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за 975.131 РСД (2011: 809.996 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна зајмова зависним правним лицима, потраживања од купаца, обавеза према добављачима деноминованих у ЕУР и УСД и позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминованим у ЕУР, УСД и ЈПЈ.

(б) Ризик промена цена

Група је због своје основне активности изложено следећим ризицима промене цена: ниво цена сирове нафте и нафтних деривата утиче на вредност залиха; и марже у преради нафте, што даље утиче на будуће токове новца.

У случају постојања ризика промене цена, ниво изложености се одређује износом залиха које се вреднују по продајној цени на крају периода извештавања. У периодима оштрог пада цена, с обзиром да је политика Групе да исказује залихе по нижој од набавне вредности и нето продајне вредности, резултат је под утицајем смањења вредности књиговодствене вредности залиха. Ниво изложености зависи директно од нивоа залиха и степена пада цена.

(в) Готовински ток и ризик каматне стопе

Група је на дан 31. децембра 2012. године располагало са значајнијим износима готовине и готовинских еквивалената односно значајнијом каматносног имовином. Пласирање новчаних средстава вршено је само код пословних банака с којима Група има пасивне пословне односе, односно кредите и кредитне/документарне линије. Такође, средства која се орочавају, у РСД и у страниј валути, орочавају се на кратак рок (до 60 дана) и уз фиксне каматне стопе на таква орочења. Из претходно наведеног, приход Групе и новчани токови у великој мери су независни од промена тржишних каматних стопа, на пласирана средства у виду орочених депозита, иако висина каматних стопа које Група може да оствари на тржишту у многоме зависи од висине базичних каматних стопа у моменту орочавања (Белибор / Референтна каматна стопа НБС-а).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

4.1. Фактори финансијског ризика (наставак)

(а) *Тржишни ризик (наставак)*

(в) *Готовински ток и ризик каматне стопе (наставак)*

Кредити дати по променљивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Групу ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Групе. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више / ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит у 2012. години био би 820.669 РСД (2011: 640.891 РСД) виши/нижи, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

(б) *Кредитни ризик*

Управљање кредитним ризику успостављено је на нивоу Групе. Кредитни ризик настаје: код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, интеркомпанијских кредитима датим иностраним или домаћим зависним правним лицима, као и из изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Банке се рангирају само у случају прихвата инструмената обезбеђења потраживања по разним основама и од укупне изложености банака према Групи. Код домаћих банака, уколико је у питању банка са којом Група обавља пасивне послове примењује се други критеријум, док уколико је у питању банка са којом Група не послује, кредитни лимити се утврђују на основу дефинисане методологије.

Купци на мало измирују своје обавезе у готовини или путем платних картица.

Група је исправила потраживања од купаца који су прекорачили кредитне лимите или који имају проблема са ликвидношћу (напомена 12).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

4.1. Фактори финансијског ризика (наставак)

(в) *Ризик ликвидности*

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Групе. Служба финансија Матичног друштва прати континуирано ликвидност Групе како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Група не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Групе у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно зацртаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве - нпр. валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализирани су финансијске обавезе Групе које су груписане према датуму доспећа на основу периода преосталог до уговорног датума доспећа, а на датум консолидованог биланса стања.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

На дан 31. децембра 2012.	Мање од 1 месеца	1 - 3 месеца	3 месеца - 1 године	1 - 5 година	Преко 5 година	Укупно
Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе (дугорочни део и текуће доспеће)	4.281	1.413.061	7.943.224	45.780.957	35.601.645	90.743.168
Обавезе из пословања	15.859.713	17.279.162	227.334	-	10	33.366.219
Остале краткорочне обавезе	6.051.982	75.277	835.097	-	-	6.962.356
Укалкулисане обавезе и одложени приходи	2.359.137	22.426	1.792.862	-	-	4.174.425
	24.275.113	18.789.926	10.798.517	45.780.957	35.601.655	135.246.168
На дан 31. децембра 2011.	Мање од 1 месеца	1 - 3 месеца	3 месеца - 1 године	1 - 5 година	Преко 5 година	Укупно
Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе (дугорочни део и текуће доспеће)	760.201	157.555	3.098.980	45.258.966	36.222.560	85.498.262
Обавезе из пословања	11.087.784	9.484.179	9.049.974	-	-	29.621.937
Остале краткорочне обавезе	6.690.255	1.402	3.041	-	-	6.694.698
Укалкулисане обавезе и одложени приходи	2.693.884	-	-	-	-	2.693.884
	21.232.124	9.643.136	12.151.995	45.258.966	36.222.560	124.508.781

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

4.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала, Група може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговање.

Група, као и остала друштва која послују унутар исте делатности, прати капитал на основу коефицијента задужености. Овај коефицијент се израчунава из односа нето дуговања Групе и њеног укупног капитала. Нето дуговање се добија када се укупни кредити (укључујући краткорочне и дугорочне, као што је приказано у консолидованом билансу стања) умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупни ангажовани капитал се добија када се на капитал, исказан у консолидованом билансу стања, дода нето дуговање.

На дан 31. децембра 2012. и 2011. године коефицијент задужености Групе био је као што следи:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Обавезе по кредитима – укупно (напомене 20, 21 и 22)	90.671.013	84.794.521
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 14)	(12.069.897)	(25.832.354)
Нето дуговања	78.601.116	58.962.167
Укупни ангажовани капитал	211.691.776	146.573.507
Коефицијент задужености	0,37	0,40

4.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан консолидованог биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Групе представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту (на пример деривати којима се тргује на незваничној берзи) утврђује се различитим техникама процене. Група примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум консолидованог биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на дан консолидованог биланса стања.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Пословни сегменти су сегменти чији пословни резултат редовно прати Главни доносилац одлука („ГДО“). У току 2012. године усвојена је нова структура корпоративних органа Матичног друштва усклађена са новим Законом о привредним друштвима Републике Србије. Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора Матичног друштва чине ГДО на основу усвојене структуре.

На дан 31. децембра 2012. године, пословне активности Групе су организоване у пет главних пословних сегмената :

1. Истраживање и производња нафте и природног гаса,
2. Нафтни сервиси,
3. Прерада деривата нафте,
4. Промет нафте и нафтних деривата,
5. Остало - НИС стручне службе и Енергетика.

Приход по извештајним сегментима потиче од следећег:

1. Истраживање и производња нафте и природног гаса генеришу приход продајом нафте и гаса рафинеријама и Србијагасу,
2. Нафтни сервиси генеришу приходе вршењем услуга бушења, грађевинских радова, геофизичких мерења и транспортних услуга,
3. Прерада генерише приход продајом нафтних деривата сегменту Промета нафте и нафтних деривата,
4. Промет нафте и нафтних деривата генерише приход малопродајом и велепродајом.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Нафтни сервиси	Прерада	Промет	Остало	Елиминације	Укупно
Пословни приходи сегмента	92.091.398	9.078.394	155.584.039	205.877.574	18.381.644	(246.929.571)	234.083.478
<i>Интерсегментни</i>	83.074.073	4.074.978	154.020.794	1.958.959	3.800.767	(246.929.571)	-
<i>Екстерни</i>	9.017.325	5.003.416	1.563.245	203.918.615	14.580.874	-	234.083.475
Амортизација	(2.107.908)	(761.748)	(1.950.957)	(883.997)	(1.153.652)	-	(6.858.262)
Губици због умањења вредности некретнина, постројења и опреме, нематеријалних улагања и инвестиционих некретнина	(113.062)	(18.331)	(64.127)	(427.966)	(1.339.322)	-	(1.962.808)
Сегментни пословни добитак/(губитак)	83.736.516	(949.907)	(9.096.463)	(117.541)	(10.204.115)	-	63.368.490
Финансијски приходи (расходи)	(201.024)	4.126	(761.856)	277.555	(5.328.655)	-	(6.009.854)
Остали приходи (расходи)	(3.289.756)	789.843	166.657	(567.351)	(6.988.497)	-	(9.889.104)
Сегментни добитак/(губитак) пре опорезивања	80.245.736	(155.938)	(9.691.662)	(407.337)	(22.521.267)	-	47.469.532
Одложени порески приход периода	(275)	(53.827)	-	-	708.723	-	654.621
Порески расход периода	(6)	(8.124)	-	(377)	(2.583.035)	-	(2.591.542)
Сегментни добитак/(губитак)	80.245.455	(217.889)	(9.691.662)	(407.714)	(24.395.579)	-	45.532.611

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Нафтни сервиси	Прерада	Промет	Остало	Елиминације	Укупно
Пословни приходи сегмента	78.152.193	6.999.742	136.362.877	168.759.386	421.286	(198.045.295)	192.650.189
<i>Интерсегментни</i>	59.703.080	2.406.034	135.633.379	302.802	-	(198.045.295)	-
<i>Екстерни</i>	18.449.113	4.593.708	729.498	168.456.584	421.286	-	192.650.189
Амортизација	(2.068.783)	(856.169)	(2.023.125)	(783.755)	(946.069)	-	(6.677.901)
Губици због умањења вредности некретнина, постројења и опреме, нематеријалних улагања и инвестиционих некретнина	(379.934)	(11.233)	(26.397)	(126.253)	(32.458)	-	(576.275)
Сегментни пословни добитак/(губитак)	65.042.473	(634.719)	(15.478.960)	(973.979)	(7.227.769)	-	40.727.046
Финансијски приходи (расходи)	(355.085)	10.510	(318.367)	400.497	(1.561.437)	-	(1.823.882)
Остали приходи (расходи)	(25.105)	(1.263.299)	(1.728.714)	3.042.871	788.549	-	814.302
Сегментни добитак/(губитак) пре опорезивања	64.662.283	(1.887.508)	(17.526.041)	2.469.389	(8.000.657)	-	39.717.466
Одложени порески приход периода	-	-	-	-	3.365.056	-	3.365.056
Порески расход периода	-	-	-	-	(2.466.758)	-	(2.466.758)
Сегментни добитак/(губитак)	64.662.283	(1.887.508)	(17.526.041)	2.469.389	(7.102.359)	-	40.615.764

Продаја између сегмената пословања обавља се у складу са политиком о трансферним ценама између сегмената.

Анализа прихода од продаје Групе по основу најзначајних производа и услуга (са аспекта тржишта и канала продаје) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2012.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	4.917.362	4.917.362
Продаја природног гаса	17.814.542	-	17.814.542
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	17.814.542	-	17.814.542
Продаја нафтних деривата	180.236.111	19.506.780	199.742.891
<i>Малопродаја</i>	58.062.240	-	58.062.240
<i>Велепродаја</i>	122.173.871	19.506.780	141.680.651
Остала продаја	3.765.950	364.840	4.130.790
Продаја укупно	201.816.603	24.788.982	226.605.585
Приходи од активирања учинака и робе			5.614.382
Повећање вредности залиха учинака			1.664.825
Остали пословни приходи			198.683
Укупно пословни приходи			234.083.475

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

	Година која се завршила 31. децембра 2011.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	4.685.664	4.685.664
Продаја природног гаса	13.288.107	-	13.288.107
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	13.288.107	-	13.288.107
Продаја нафтних деривата	152.219.473	14.315.844	166.535.317
<i>Малопродаја</i>	43.193.966	-	43.193.966
<i>Велепродаја</i>	109.025.507	14.315.844	123.341.351
Остала продаја	1.740.707	820.104	2.560.811
Продаја укупно	167.248.287	19.821.612	187.069.899
Приходи од активирања учинака и робе			4.511.530
Повећање вредности залиха учинака			768.451
Остали пословни приходи			300.309
Укупно пословни приходи			192.650.189

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

6. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Истраживање и развој	Концесије, патенти, лиценце и сл. права	Нематеријална улагања у припреми	Остала нематеријална улагања	Укупно
На дан 1. јануара 2011.					
Набавна вредност	-	878.120	1.843.860	4.732.177	7.454.157
Исправка вредности	-	(184.432)	(1.698.294)	(730.013)	(2.612.739)
Неотписана вредност	-	693.688	145.566	4.002.164	4.841.418
Година завршена 31. децембра 2011.					
Почетно стање неотписане вредности	-	693.688	145.566	4.002.164	4.841.418
Повећања	182.322	81.886	375.514	-	639.722
Пренос са нематеријалних улагања у припреми	-	-	(246.938)	246.938	-
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 7)	-	-	-	(74.037)	(74.037)
Амортизација (напомена 28)	-	(15.702)	-	(661.754)	(677.456)
Обезвређење (напомена 34)	-	(1.625)	-	(37.866)	(39.491)
Отуђења	-	24.911	(2.499)	(3.377)	19.035
Остали преноси	-	(56.549)	30	56.292	(227)
Неотписана вредност	182.322	726.609	271.673	3.528.360	4.708.964
Неотписана вредност на дан 31. децембра 2011.					
Набавна вредност	182.322	956.792	413.952	4.760.097	6.313.163
Исправка вредности	-	(230.183)	(142.279)	(1.231.737)	(1.604.199)
Неотписана вредност	182.322	726.609	271.673	3.528.360	4.708.964
Година завршена дана 31. децембра 2012.					
Почетно стање неотписане вредности	182.322	726.609	271.673	3.528.360	4.708.964
Повећања	2.297.802	-	1.227.969	-	3.525.771
Пренос са нематеријалних улагања у припреми	-	943.983	(1.447.558)	503.575	-
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 7)	1.786.149	-	251.012	8.465	2.045.626
Амортизација (напомена 28)	-	(98.928)	-	(598.925)	(697.853)
Обезвређење (напомена 34)	-	-	(86.459)	(691)	(87.150)
Отуђења	(107.758)	-	(212)	-	(107.970)
Остали преноси	-	62.694	7.529	(81.882)	(11.659)
Транслационе резерве	16.004	8.839	-	18	24.861
Неотписана вредност	4.174.519	1.643.197	223.954	3.358.920	9.400.590
Неотписана вредност на дан 31. децембра 2012.					
Набавна вредност	4.174.519	1.973.896	429.983	5.190.478	11.768.876
Исправка вредности	-	(330.699)	(206.029)	(1.831.558)	(2.368.286)
Неотписана вредност	4.174.519	1.643.197	223.954	3.358.920	9.400.590

Истраживање и развој са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 4.174.519 РСД најзначајнијим делом се односе на улагања у геолошка, 2Д и 3Д сеизмичка истраживања у региону Балкана и на територији Републике Србије.

Остала нематеријална улагања исказана са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 3.358.920 РСД најзначајнијим делом се односе на улагања у САП информациони систем, у укупном износу од 2.947.663 РСД (2011: 3.401.832 РСД).

Амортизација у износу од 697.853 РСД (2011: 677.456 РСД) укључена је у трошкове пословања у консолидованом билансу успеха (напомена 28).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

7. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема	Улагања у туђе некретнине постројења и опрему	Аванси	Укупно
На дан 1. јануара 2011.								
Набавна вредност	11.505.502	63.318.757	55.614.069	15.994.254	94.782	129.318	12.828.807	159.485.489
Исправка вредности	(737.373)	(24.278.791)	(29.939.778)	(3.366.233)	(1.356)	(120.887)	(116.387)	(58.560.805)
Неотписана вредност	10.768.129	39.039.966	25.674.291	12.628.021	93.426	8.431	12.712.420	100.924.684
Година завршена 31. децембра 2011.								
Почетно стање неотписане вредности	10.768.129	39.039.966	25.674.291	12.628.021	93.426	8.431	12.712.420	100.924.684
Повећања	1.001.309	4.898.941	2.495.520	31.513.740	6.986	-	14.627.610	54.544.106
Остали преноси	(327)	(1.057.980)	726.471	306.070	84	2	-	(25.680)
Отуђења и затварање аванса	(232)	(77.761)	(56.067)	(67.635)	(4.707)	-	(18.591.128)	(18.797.532)
Амортизација (напомена 28)	-	(2.550.701)	(3.446.732)	-	-	(3.012)	-	(6.000.445)
Обезвређење (напомена 34)	(106)	(32.357)	(53.566)	(255.528)	(4.501)	-	-	(346.058)
Корекција вредности средстава по основу процене трошкова за обнављање природних ресурса (напомена 19)	-	(1.035.326)	-	-	-	-	-	(1.035.326)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 6)	-	-	74.037	-	-	-	-	74.037
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 8)	(47.205)	(73.065)	-	-	-	-	-	(120.270)
Неотписана вредност	11.721.568	39.111.715	25.413.954	44.124.668	91.288	5.421	8.748.902	129.217.516
На дан 31. децембра 2011.								
Набавна вредност	12.417.133	63.546.775	60.477.344	47.106.611	96.308	129.318	8.770.320	192.543.809
Исправка вредности	(695.565)	(24.435.060)	(35.063.390)	(2.981.943)	(5.020)	(123.897)	(21.418)	(63.326.293)
Неотписана вредност	11.721.568	39.111.715	25.413.954	44.124.668	91.288	5.421	8.748.902	129.217.516
Година завршена 31. децембра 2012.								
Почетно стање неотписане вредности	11.721.568	39.111.715	25.413.954	44.124.668	91.288	5.421	8.748.902	129.217.516
Повећања	2.342.264	28.849.580	35.990.372	(22.712.907)	351	-	6.020.653	50.490.313
Бизнис комбинације (напомена 38)	-	-	-	2.503.391	-	-	-	2.503.391
Остали преноси	67.107	(117.352)	56.325	-	-	-	-	6.080
Отуђења и затварање аванса	(1.631)	(361.368)	(40.369)	(1.670.441)	(722)	-	(12.314.738)	(14.389.269)
Амортизација (напомена 28)	-	(2.666.295)	(3.490.986)	-	-	(3.128)	-	(6.160.409)
Обезвређење (напомена 34)	-	(112.396)	(88.711)	(1.656.219)	(616)	-	-	(1.857.942)
Пренос на нематеријална улагања (напомена 6)	-	-	-	(2.045.626)	-	-	-	(2.045.626)
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 8)	(56.218)	(8.670)	-	(51.342)	-	-	-	(116.230)
Транслационе резерве	90.868	5.605	3.612	(126.217)	-	118	(10.011)	(36.025)
Неотписана вредност	14.163.958	64.700.819	57.844.197	18.365.307	90.301	2.411	2.444.806	157.647.824
На дан 31. децембра 2012.								
Набавна вредност	14.856.754	91.713.066	95.863.682	22.681.199	91.447	129.318	2.466.224	227.801.690
Исправка вредности	(692.796)	(27.012.247)	(38.019.485)	(4.315.892)	(1.146)	(126.907)	(21.418)	(70.189.891)
Неотписана вредност	14.163.958	64.700.819	57.844.197	18.365.307	90.301	2.411	2.444.806	157.611.799

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

7. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

Повећање некретнина, постројења и опреме у пословној 2012. години у износу од 50.490.313 РСД (у 2011. години 54.544.106 РСД) најзначајнијим делом се односи на улагања у МНС/ДНТ пројекат (улагања у постројење за благи хидрокрекинг и хидрообраду које је крајем 2012. године завршено и пуштено у рад) у износу од 19.636.311 РСД, изградњу постројења за производњу водоника у износу од 3.091.637 РСД, реконструкцију пристаништа и аутопунилишта у износу од 2.384.539 РСД, истражне бушотине у износу од 1.719.628 РСД, набавку транспортних возила у износу од 1.071.985 РСД и реконструкцију бензинских станица у износу од 835.854 РСД. Стање датих аванса добављачима за МНС/ДНТ пројекат на дан 31. децембра 2012. године износи 559.386 РСД.

Група је у пословној 2012. години у складу са ревидираним МРС 23 - 'Трошкови позајмљивања' капитализовало трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од 1.879.931 РСД (2011: 1.141.090 РСД).

Машине и опрема где је Група корисник лизинга по основу уговора о пословном закупу укључују следеће износе:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Набавна вредност - капитализовани финансијски лизинг	153.401	170.134
Исправка вредности	(48.947)	(46.014)
Садашња вредност	104.454	124.120

На дан сваког биланса стања Руководство Групе процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројања и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Група је на дан 31. децембра 2012. године извршило тестирање индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину ("ЈГГ") при чему нису уочене назнаке додатног умањења вредности односно сторнирања раније признатог губитка од умањења вредности.

Група је признала обезвређење у 2012. години у износу од 1.857.942 РСД (2011: 346.058 РСД) који се најзначајнијим делом односи на обезвређење заједнички контролисаног улагања у туристички комплекс "Црни Врх" у износу од 1.616.295 РСД и обезвређење технолошки застарелих средства и непрофитабилних инвестиција (напомена 34).

НИС А.Д. - Нафтна индустрија Србије, Нови Сад

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

7. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

Средства за производњу нафте и гаса

	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2011.				
Набавна вредност	2.133.743	43.991.660	129.620	46.255.023
Исправка вредности	(128.385)	(15.282.939)	(109.917)	(15.521.241)
Неотписана вредност	2.005.358	28.708.721	19.703	30.733.782
Година завршена 31. децембра 2011.				
Почетно стање неотписане вредности	2.005.358	28.708.721	19.703	30.733.782
Повећања	8.241.325	-	-	8.241.325
Пренос са средстава која нису за производњу нафте и гаса	-	74.037	-	74.037
Пренос са инвестиција у току	(4.628.094)	4.627.567	527	-
Остали преноси	44.225	525.193	(1.128)	568.290
Обезвређење	(181.455)	(18.342)	(4.501)	(204.298)
Амортизација	(709)	(2.846.435)	(360)	(2.847.504)
Пренос на инвестиционе некретнине	-	(308)	-	(308)
Корекција вредности средстава по основу процене трошкова за обнављање природних ресурса (напомена 19)	-	(1.035.326)	-	(1.035.326)
Отуђења	(4.702)	(114.470)	814	(118.358)
Неотписана вредност	5.475.948	29.920.637	15.055	35.411.640
Неотписана вредност				
На дан 31. децембра 2011.				
Набавна вредност	5.776.676	48.208.255	129.810	54.114.741
Исправка вредности	(300.728)	(18.287.618)	(114.755)	(18.703.101)
Неотписана вредност	5.475.948	29.920.637	15.055	35.411.640
Година завршена 31. децембра 2012.				
Почетно стање неотписане вредности	5.475.948	29.920.637	15.055	35.411.640
Повећања	11.864.273	252	-	11.864.525
Пренос са средстава која нису за производњу нафте и гаса	794.081	-	-	794.081
Пренос са инвестиција у току	(6.082.728)	6.082.728	-	-
Остали преноси	28.952	(216.715)	(1.374)	(189.137)
Обезвређење	(6.702)	(82.066)	(9)	(88.777)
Амортизација	(3.161)	(2.792.982)	(360)	(2.796.503)
Отуђења	(733.702)	(2.499)	-	(736.201)
Транслационе резерве	24.837	249	-	25.086
Неотписана вредност	11.361.798	32.909.604	13.312	44.284.714
Неотписана вредност				
На дан 31. децембра 2012.				
Набавна вредност	11.669.985	53.371.094	123.953	65.165.032
Исправка вредности	(308.187)	(20.461.490)	(110.641)	(20.880.318)
Неотписана вредност	11.361.798	32.909.604	13.312	44.284.714

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.9).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

8. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум консолидованог биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Промене на рачуну су биле као што следи:

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Стање на почетку године	1.338.269	1.393.170
Губици на фер вредности (напомена 34)	(17.716)	(190.726)
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 7)	116.230	120.270
Пренос на средства за отуђење	(41.702)	-
Отуђења	(27.670)	-
Остало	(33)	15.555
Стање на крају године	<u>1.367.378</u>	<u>1.338.269</u>

Следећи износи по основу закупа су признати у консолидованом билансу успеха:

	Година која се завршава	
	31. децембра	
	<u>2012.</u>	<u>2011.</u>
Приходи од закупнина (напомена 26)	116.483	120.553

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.367.378 РСД (31. децембра 2011. године 1.338.269 РСД) у највећем делу се односе на бензинске станице, станове и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан биланса стања.

9. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	<u>31. децембар</u>	<u>31. децембар</u>
	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Финансијска средства расположива за продају	2.161.005	2.211.557
Минус: исправка вредности	(1.983.325)	(1.986.325)
	<u>177.680</u>	<u>225.232</u>

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

9. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ (наставак)

Финансијска средства расположива за продају

	<u>31. децембар 2012</u>	<u>31. децембар 2011</u>
У акцијама	2.132.741	2.172.998
У уделима	28.264	31.264
Остала улагања	-	7.295
	<u>2.161.005</u>	<u>2.211.557</u>
Минус: исправка вредности	<u>(1.983.325)</u>	<u>(1.986.325)</u>
	<u>177.680</u>	<u>225.232</u>

Финансијска средства расположива за продају са стањем на дан 31. децембра 2012. године односе се на:

Назив	<u>Учешће</u>	<u>Исправка вредности</u>	<u>Неотписана вредност</u>	<u>Учешће %</u>
ХИП Петрохемија а.д, Панчево, Србија	1.682.522	(1.682.522)	-	12,72%
МСК а.д., Кикинда, Србија	265.507	(265.507)	-	10,10%
Проконс, Суботица, Србија	91.227	-	91.227	20,15%
Мацо нафта, Скопље, Македонија	47.185	-	47.185	49,00%
Линде Гас Србија а.д., Бечеј, Србија	4.269	(4.269)	-	12,44%
СПЦ Пинки, Београд, Србија	174	-	174	46,16%
Остала правна лица	70.121	(31.027)	39.094	5,89%
	<u>2.161.005</u>	<u>(1.983.325)</u>	<u>177.680</u>	

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

9. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ (наставак)

Финансијска средства расположива за продају (наставак)

Финансијска средства расположива за продају обухватају:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
<i>Хартије од вредности које се котирају на Белех-у :</i>		
- акције	170.550	218.101
<i>Хартије од вредности које се не котирају на берзи:</i>		
- акције	7.130	7.131
	177.680	225.232

Промене на финансијским средствима расположивим за продају:

	2012	2011
Стање на почетку године	225.232	186.154
Пренос	-	61.878
Ефекти вредновања по фер вредности	(40.020)	(22.800)
Отуђење	(7.159)	-
Остало	(373)	-
Стање на крају године	177.680	225.232

Промене на исправци вредности финансијских средстава расположивих за продају:

	2012	2011
На дан 1. јануара	(1.986.325)	(2.202.985)
Отпис пласмана:		
- Београдска банка - у стечају а.д. Београд	-	200.057
- Југобанка - у стечају а.д. Београд	-	23.416
- остало	-	455
Преноси и остале промене	3.000	(7.268)
На дан 31. децембра	(1.983.325)	(1.986.325)

Фер вредност осталих улагања којима се тргује на активном тржишту утврђује се на основу текуће тржишне вредности на дан консолидованог биланса стања.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

10. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Репрограмирана потраживања	3.371.014	5.601.478
Дугорочни кредити дати запосленима	1.259.637	1.052.371
Потраживања по основу финансијског лизинга	78.190	148.043
Остали дугорочни финансијски пласмани	818.933	769.934
	<u>5.527.774</u>	<u>7.571.826</u>
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- репрограмираних потраживања	(3.371.014)	(5.601.478)
- потраживања по основу финансијског лизинга	(57.743)	(120.668)
- осталих дугорочних финансијских пласмана	(808.960)	(762.533)
	<u>(4.237.717)</u>	<u>(6.484.679)</u>
Укупно – нето вредност	<u>1.290.057</u>	<u>1.087.147</u>

а) *Репрограмирана потраживања*

Репрограмирана потраживања са стањем на дан 31. децембра 2012. године у целини се односе на:

	Укупно	Дугорочни део	Текућа доспећа
Репрограмирана потраживања			
- ХИП Петрохемија Панчево	9.643.993	1.944.474	7.699.519
- РТБ Бор	1.426.540	1.426.540	-
- ЈАТ	100.110	-	100.110
	<u>11.170.643</u>	<u>3.371.014</u>	<u>7.799.629</u>
<i>Минус: исправка вредности репрограмираних потраживања</i>	<u>(9.191.079)</u>	<u>(3.371.014)</u>	<u>(5.820.065)</u>
Укупно – нето вредност	<u>1.979.564</u>	<u>-</u>	<u>1.979.564</u>

Текућа доспећа репрограмираних потраживања у износу од 1.979.564 РСД се односе на текућа потраживања од ХИП Петрохемија, Панчево, која су обезбеђена хипотекарним правом над имовином дужника.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

10. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

а) *Репрограмирана потраживања (наставак)*

Промене на исправци вредности репрограмираних потраживања:

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Стање на почетку године	(5.601.478)	(8.040.906)
Курсне разлике	108.503	317.467
Преноси на краткорочне финансијске пласмане (напомена ¹³)	<u>2.121.961</u>	<u>2.121.961</u>
Стање на крају године	<u>(3.371.014)</u>	<u>(5.601.478)</u>

б) *Кредити одобрени запосленима*

Кредити одобрени запосленима Групе са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.259.637 РСД (31. децембра 2011. године: 1.052.371 РСД) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној стопи од 0,5% односно 1,5% пласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним ратама.

Фер вредност кредита датих запосленима заснива се на новчаним токовима дисконтваним тржишном каматном стопом по којој би Група могла да прибави дугорочне позајмице и која одговара тржишној каматној стопи на сличне финансијске инструменте у текућем извештајном периоду 5,56% (2011. година: 5,46% годишње).

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је номинална вредност кредита датих запосленима. Наведена изложеност кредитном ризику је лимитирана, с обзиром да се наплата кредита датих запосленима у Групи обезбеђује кроз административне забране. Ни једном кредиту није прошао рок за наплату нити му је вредност умањена.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

11. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Сировине и материјал	27.662.411	23.275.562
Резервни делови	3.189.108	2.783.196
Алат и инвентар	171.435	137.703
Недовршена производња	7.941.977	5.808.325
Готови производи	8.079.365	8.548.192
Роба	4.244.958	2.272.222
	<u>51.289.254</u>	<u>42.825.200</u>
Дати аванси	1.220.357	764.590
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- залиха	(7.394.952)	(7.806.896)
- датих аванса	(373.071)	(379.689)
	<u>(7.768.023)</u>	<u>(8.186.585)</u>
Укупно залихе – нето	<u>44.741.588</u>	<u>35.403.205</u>

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	2012	2011
На дан 1. јануара	<u>(8.186.585)</u>	<u>(5.335.000)</u>
Исправка вредности залиха и датих аванса на терет расхода текућег периода (напомена 34)	(17.771)	(3.500.373)
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 33)	332.274	57.603
Отпис	9.235	570.839
Остало	94.824	20.346
На дан 31. децембар	<u>(7.768.023)</u>	<u>(8.186.585)</u>

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

12. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Потраживања по основу продаје		
- у земљи	44.432.556	22.616.484
- у иностранству	1.071.568	1.055.870
- повезаним правним лицима	7.312.560	1.999.116
	<u>52.816.684</u>	<u>25.671.470</u>
Потраживања из специфичних послова	<u>8.234.410</u>	<u>7.787.863</u>
Потраживања за камате	5.954.781	4.984.493
Потраживања од запослених	84.788	87.281
Остала потраживања	<u>7.474.290</u>	<u>7.461.184</u>
	<u>13.513.859</u>	<u>12.532.958</u>
	<u>74.564.953</u>	<u>45.992.291</u>
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- потраживања по основу продаје	(13.153.084)	(5.695.782)
- потраживања из специфичних послова	(8.207.674)	(7.767.667)
- потраживања за камате	(5.865.999)	(4.856.030)
- осталих потраживања	<u>(7.327.912)</u>	<u>(7.327.469)</u>
	<u>(34.554.669)</u>	<u>(25.646.948)</u>
Укупно потраживања – нето	<u>40.010.284</u>	<u>20.345.343</u>

Потраживања по основу продаје са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 22.720.559 РСД чија наплата касни више од 90 дана сматрају се обезвређеним, изузев за потраживања у укупном износу од 9.617.981 РСД (31. децембра 2011. године: 269.440 РСД), која се односе на потраживања од једног броја купаца за које у скорашњој прошлости нису установљени пропусти у плаћању или су била додатно обезбеђена у складу са кредитном политиком Групе.

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
До 3 месеца	30.096.125	19.780.737
Преко 3 месеца	<u>22.720.559</u>	<u>5.890.733</u>
	<u>52.816.684</u>	<u>25.671.470</u>

За потраживања по основу продаје са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 13.153.084 РСД (31. децембра 2011. године: 5.695.782 РСД) је формирана исправка вредности потраживања у целини. Појединачно обезвређена потраживања по основу продаје се углавном односе на потраживања од друштава за које је процењено да се не може очекивати наплата потраживања по доспећу. Старосна структура наведених потраживања била је следећа:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
До 3 месеца	50.506	74.489
Преко 3 месеца	<u>13.102.578</u>	<u>5.621.293</u>
	<u>13.153.084</u>	<u>5.695.782</u>

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

12. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА (наставак)

Валутна структура потраживања по основу продаје и других потраживања је следећа:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
РСД	73.392.968	44.834.760
УСД	1.035.605	916.156
ЕУР	99.483	241.141
Остало	36.897	234
	74.564.953	45.992.291

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и других потраживања су:

	2012	2011
На дан 1. јануара	(25.646.948)	(25.848.300)
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 34)	(10.440.076)	(1.068.701)
Отпис	568.939	469.338
Наплата раније исправљеног потраживања (напомена 33)	962.839	741.175
Остало	577	59.540
На дан 31. децембра	(34.554.669)	(25.646.948)

Формирање и укидање резервисања за губитке због умањења вредности потраживања исказује се у оквиру 'Осталих расхода/Осталих прихода' у консолидованом билансу успеха (напомене 33 и 34). Износи књижени на терет исправке вредности отписују се када се не очекује да ће бити наплаћени.

13. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Краткорочни кредити дати запосленима	35.913	512.943
Текућа доспећа дугорочних финансијских пласмана	7.898.604	4.895.659
Остали краткорочни финансијски пласмани	3.672.397	3.420
	11.606.914	5.412.022
Минус: исправка вредности	(5.820.939)	(2.995.123)
Укупно краткорочни финансијски пласмани – нето	5.785.975	2.416.899

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

13. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

Текућа доспећа дугорочних финансијских пласмана са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 7.898.604 РСД (31. децембра 2011. године: 4.895.659 РСД) најзначајнијим делом се односи на текуће доспеће дугорочних репрограмираних потраживања у износу од 7.799.629 РСД. Ова потраживања су на дан 31. децембра 2012. године исправљена у износу од 5.820.065 РСД (31. децембра 2011. године: 2.994.376 РСД) (напомена 10а).

Остали краткорочни финансијски пласмани са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 3.672.397 РСД, највећим делом се односе на део накнаде плаћене VIVA International Marketing und Handles GMBH Austria у износу од 3.665.424 РСД за куповину ОМВ ВН. У складу са Уговором о куповини акција, потписаним 30 новембра 2012. године, Група ће стећи контролу над ОМВ ВН 1. марта 2013 године, када ће бити исплаћен и преостали део накнаде.

Промене на исправци вредности краткорочних финансијских пласмана су:

	2012	2011
На дан 1. јануара	(2.995.123)	(707.033)
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 34)	-	(57.011)
Наплаћени исправљени пласмани (напомена 33)	26.668	145.180
Пренос са осталих дугорочних финансијских пласмана (напомена 10а)	(2.121.961)	(2.121.961)
Курсне разлике и остала кретања	(730.523)	(254.298)
На дан 31. децембра	(5.820.939)	(2.995.123)

14. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Готовина у банци	9.027.943	25.397.340
Готовина у благајни	288.987	391.963
Новчана средства чије је коришћење ограничено	2.678.075	-
Остала новчана средства	74.892	43.051
	12.069.897	25.832.354

Краткорочни депозити код банака на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.151.718 РСД (31. децембра 2011. године: 16.634.152 РСД) представљају пласмане новчаних средстава код пословних банака са доспећем до 30 дана и исказани су у оквиру позиције готовина у банци.

Новчана средства чије је коришћење ограничено на дан 31. децембра 2012. године у износу од 2.678.075 РСД се односе на депонована средства на escrow рачуну. Коришћење средстава је дефинисано условима из уговора о заједничком улагању са предузећем Енерговинд доо о изградњи ветро парка у Србији.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

15. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Разграничени порез на додату вредност	4.617.873	2.027.935
Унапред плаћени трошкови	100.557	56.682
Потраживања за нефактурисани приход	2.272.918	484.112
Унапред плаћена акциза	1.319.866	1.119.985
Стамбени кредити запослених и остала активна временска разграничења	1.287.677	1.233.320
	9.598.891	4.922.034

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 4.617.873 РСД (31. децембар 2011. године: 2.027.935 РСД) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза у износу од 1.319.866 РСД (31. децембар 2011. године 2011: 1.119.985 РСД) се односи на акцизу плаћену држави за готове производе складиштене на неакцизном складишту.

Потраживања за нефактурисани приход са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 2.272.918 РСД (31. децембра 2011. године: 484.112 РСД) односе се на потраживања за нефактурисани приход од продаје бензинских компоненти у износу од 1.433.617 РСД и продаје сирове нафте у износу од 836.904 РСД за које није извршено фактурисање до краја године.

16. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

	Разлика књиговодствене вредности основних средстава и пореске основице
<i>Одложене пореске обавезе</i>	
Стање на дан 1. јануара 2011.	(1.458.535)
Настанак и укидање привремених разлика	294.481
Стање на дан 31. децембра 2011.	(1.164.054)
Настанак и укидање привремених разлика	(677.931)
Ефекат промене пореске стопе	(580.256)
Стање на дан 31. децембра 2012.	(2.422.241)

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

16. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ (наставак)

	Резервисања	Умањење вредности имовине	Порески кредит	Укупно
<i>Одложена пореска средства</i>				
Стање на дан 1. јануара 2011.	-	-	4.804.904	4.804.904
Настанак и укидање привремених разлика	103.534	668.654	2.298.387	3.070.575
Стање на дан 31. децембра 2011.	103.534	668.654	7.103.291	7.875.479
Настанак и укидање привремених разлика	95.820	(203.662)	1.634.556	1.526.714
Ефекат промене пореске стопе	51.767	334.327	-	386.094
Стање на дан 31. децембра 2012.	251.121	799.319	8.737.847	9.788.287

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који су менаџменту дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

Порески кредит је искоришћен у висини од 20% од капиталних инвестиција учињених до 31. децембра 2012. године у складу са пореском регулативом Републике Србије.

У 2012. години је усвојен нови закон о Порезу на добит правних лица. На основу овог закона уведена је нова стопа пореза на добит од 15% применљива за обрачун и плаћање пореских обавеза почев од 2013. године. Приликом обрачуна одложених пореза Група је применила нову пореску стопу.

Година настанка пореског кредита	Година истека пореског кредита	31. децембар 2012	31. децембар 2011
2005	2015	-	43.053
2006	2016	425.226	444.137
2007	2017	2.164.224	2.184.630
2008	2018	702.349	710.607
2009	2019	1.228.886	1.311.823
2010	2020	1.294.489	1.308.064
2011	2021	937.507	1.100.934
2012	2022	1.985.166	-
		8.737.847	7.103.248

17. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Издате менице и гаранције	44.671.748	49.650.326
Примљене менице и гаранције	24.593.773	14.603.725
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.424.642	5.463.077
Потраживања (из бивших република Југославије)	5.290.900	4.964.881
Туђа роба у складушту и остала средства других лица	4.179.338	4.332.583
Средства за затварање поља у Анголи	422.341	264.973
	84.582.742	79.279.565

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

18. КАПИТАЛ

	Капитал који припада власницима Групе							
	Акцијски капитал	Остали капитал	Резерве	Нереализовани добици (губици) по основу ХОВ	Нерасподељена добит (Акумулирани губитак)	Укупно	Учешћа без права контроле	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануара 2011. године	81.530.200	5.597.873	888.587	(819)	(41.009.046)	47.006.795	25.945	47.032.740
Разултат за период:								
- нето добит	-	-	-	-	40.637.770	40.637.770	(22.006)	40.615.764
- губици по основу ХОВ	-	-	-	(33.689)	-	(33.689)	-	(33.689)
Смањење круга власништва	-	-	(1.789)	-	(7.619)	(9.408)	-	(9.408)
Остало	-	-	(2.430)	-	8.811	6.381	(448)	5.933
Стање на дан 31. децембра 2011. године	81.530.200	5.597.873	884.368	(34.508)	(370.084)	87.607.849	3.491	87.611.340
- нето добит	-	-	-	-	45.552.345	45.552.345	(19.734)	45.532.611
- губици по основу ХОВ	-	-	-	(40.020)	-	(40.020)	-	(40.020)
Остало	-	-	(15.488)	-	3.080	(12.408)	(863)	(13.271)
Стање на дан 31. децембра 2012. године	81.530.200	5.597.873	868.880	(74.528)	45.185.341	133.107.766	(17.106)	133.090.660

* У консолидованом билансу успеха Групе није извршена презентација губитка који припада мањинским улагачима у износу од 19.734 РСД (2011: 22.006 РСД) због ограничења која постоје у формату прописаних консолидованих финансијских извештаја.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

18.1. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2012. године је следећа:

Акционари	Број акција	Структура у %
Гаспром Нефт	91.565.887	56,15%
Република Србија	48.712.444	29,87%
Unicredit Bank а.д. Србија - кастоди рачун	622.201	0,38%
Unicredit Bank а.д. Србија - кастоди рачун	550.933	0,34%
Unicredit Bank а.д. Србија - кастоди рачун	363.643	0,22%
Ерсте банка а.д. Нови Сад	323.669	0,20%
AWLL Communications д.о.о. Београд	155.285	0,10%
Raiffeisenbank а.д. Београд - кастоди рачун	134.685	0,08%
Julius Baer Multipartner-Balkan	133.686	0,08%
Војвођанска банка а.д. Нови Сад - кастоди рачун	128.214	0,08%
Остали акционари	20.369.753	12,50%
	163.060.400	100%

18.2. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ (ГУБИЦИ) ПО ОСНОВУ ХОВ

Нереализовани добитци (губитци) по основу ХОВ расположивих за продају у износу 6.918 РСД и 81.446 РСД (2011: 29.582 РСД односно 64.090 РСД) представљају позитивне/негативне ефекте промене фер вредности ХОВ расположивих за продају чији се ефекти признају у оквиру капитала.

Структура нереализованих добитака по основу ХОВ је следећа:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Линде Гас Србија а.д., Бечеј, Србија	2.338	23.487
Комерцијална банка а.д., Београд, Србија	2.769	4.511
Јубмес банка а.д., Београд, Србија	1.811	1.584
	6.918	29.582

Структура нереализованих губитака по основу ХОВ је следећа:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Политика а.д., Београд, Србија	(27.733)	(26.997)
Банка Поштанска штедионица а.д., Београд, Србија	-	(3.171)
Дунав осигурање а.д.о., Београд, Србија	(5.580)	(4.904)
Лука Дунав а.д., Панчево, Србија	(5.825)	(1.229)
СПЦ Пинки а.д., Земун, Београд, Србија	(42.308)	(27.789)
	(81.446)	(64.090)

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

19. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови	Укупно
Стање 1. јануара 2011. године	8.275.608	962.968	4.746.001	-	4.590.075	18.574.652
На терет консолидованог биланса успеха (напомене 28 и 32)	352.614	176.606	-	-	-	529.220
Корекције вредности некретнина, постројења и опреме за износ резервисања	(1.035.326)	-	-	-	-	(1.035.326)
Укинута у току године (напомена 33)	(326.083)	-	(1.155.212)	-	(2.556.637)	(4.037.932)
Измирење обавеза	-	(127.474)	(295.108)	-	(236.381)	(658.963)
Стање на дан 31. децембра 2011. године	7.266.813	1.012.100	3.295.681	-	1.797.057	13.371.651
На терет консолидованог биланса успеха (напомене 28 и 32)	836.334	24.000	787.369	1.042.855	-	2.690.558
Корекције вредности некретнина, постројења и опреме за износ резервисања	(82.397)	-	-	-	-	(82.397)
Укинута у току године (напомена 33)	(47.643)	-	(887.109)	-	(827.581)	(1.762.333)
Измирење обавеза	(1.021)	(174.717)	(195.421)	-	(155.430)	(526.589)
Стање на дан 31. децембра 2012. године	7.972.086	861.383	3.000.520	1.042.855	814.046	13.690.890

(а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Групе процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

(б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Група има обавезе по основу заштите животне средине. На дан консолидованог биланса стања Група је извршила резервисање по наведеном основу у износу од 861.383 РСД (2011: 1.012.100 РСД) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Групе.

(в) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Група је започело процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја менаџера компаније. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити вршени на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") у периоду од три године. На дан 31. децембар 2012. године руководство Група је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за дугорочне подстицаје запослених у износу од 1.042.855 РСД (напомена 28).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

19. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

(г) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2012 године Група је проценила вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака на основу информација датих од стране Дирекције за правна питања. Група је извршила укидање резервисања за судске спорове за које је након правних консултација процењен позитиван исход спора у износу од 827.581 РСД (2011: 2.556.637 РСД). Процена Групе је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2012. године.

(д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Отпремнине	836.998	1.036.927
Јубиларне награде	2.163.522	2.258.754
	3.000.520	3.295.681

Основне актуарске претпоставке које су коришћене су:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Дисконтна стопа	7,65%	7,75%
Будућа повећања зарада	6%	6%
Просечан будући радни век	19,79	18,79

	Отпремнине	Јубиларне награде	Остале накнаде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2011. године	992.900	3.657.173	95.928	4.746.001
Трошкови директно плаћених накнада и остало	(63.544)	(227.562)	(4.002)	(295.108)
Укупно приходи признати у консолидованом билансу успеха	107.571	(1.170.857)	(91.926)	(1.155.212)
Стање на дан 31. децембра 2011. године	1.036.927	2.258.754	-	3.295.681
Трошкови директно плаћених накнада	(74.023)	(121.398)	-	(195.421)
Укупно приходи признати у консолидованом билансу успеха	(125.906)	26.166	-	(99.740)
Стање на дан 31. децембра 2012. године	836.998	2.163.522	-	3.000.520

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

19. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

(д) Резервисања за накнадна примања запослених

Износ признат у консолидованом билансу успеха:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012	2011
Текући трошкови накнада	247.621	263.841
Трошкови камата	235.246	241.609
Трошак прошлих услуга	488.948	-
Добици од промене плана доприноса	(843.615)	-
Нето актуарски добаци	(227.940)	(1.660.662)
	(99.740)	(1.155.212)

20. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Дугорочни кредити у земљи	14.627.940	17.997.065
Дугорочни кредити у иностранству	17.006.229	18.052.130
	31.634.169	36.049.195
Текуће доспеће дугорочних кредита (напомена 22)	(533.466)	(2.274.652)
Укупно дугорочни кредити	31.100.703	33.774.543

Доспеће дугорочних кредита:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Између 1 и 2 године	22.184.094	4.538.604
Између 2 и 5 године	2.405.694	22.487.295
Преко 5 година	6.510.915	6.748.644
	31.100.703	33.774.543

Валутна структура дугорочних обавеза по основу дугорочних кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
УСД	19.607.409	25.352.982
ЕУР	9.269.068	8.900.998
РСД	2.281.108	1.281.436
ЈПЈ	476.584	513.779
	31.634.169	36.049.195

Фер вредност краткорочних кредита једнака је њиховој књиговодственој вредности.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

20. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Друштво наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Друштво је уговорило са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор.

Руководство очекује да ће Друштво бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Преглед обавеза по основу дугорочних кредита са стањем на дан 31. децембра 2012. године и 31. децембра 2011. године дат је у следећој табели:

Поверилац	Валута	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Дугорочни кредити у земљи			
Ерсте банка, Нови Сад	УСД	301.856	293.057
Ерсте банка, Нови Сад	ЕУР	469.403	446.569
Хипо Алпе Адриа Банк, Београд	ЕУР	-	280.786
Пиреус банка, Београд	УСД	-	4.043.310
Банка Поштанска Штедионица, Београд	ЕУР	236.111	227.822
Банка Поштанска Штедионица, Београд	УСД	1.670.920	1.643.661
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (IBRD)	ЕУР	4.670.317	4.524.125
Влада РС, Агенција за осигурање депозита	УСД	-	566.059
Војвођанска банка, Нови Сад	РСД	1.000.000	-
Уникредит банка, Београд	УСД	4.998.225	4.690.240
Уникредит банка, Београд	РСД	1.278.900	1.278.900
Остали кредити	РСД	2.208	2.536
		14.627.940	17.997.065
Дугорочни кредити у иностранству			
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	УСД	565.419	553.813
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	ЈПЈ	476.584	513.779
Ерсте банка, Холандија	ЕУР	3.411.549	3.139.227
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	8.617.630	8.086.620
НБГ банка, Лондон	УСД	6.307	1.432.912
НБГ банка, Лондон	ЕУР	102.324	282.469
Алфа банка, Лондон	УСД	1.723.526	4.043.310
Пиреус банка, Велика Британија	УСД	1.723.526	-
Нефтегазоваја Иновационнаја Корпорација, Руска Федерација	ЕУР	379.364	-
		17.006.229	18.052.130
Минус текућа доспећа дугорочних кредита		(533.466)	(2.274.652)
		31.100.703	33.774.543

НИС А.Д. - Нафтна индустрија Србије, Нови Сад

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

20. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Валута	Текућа доспећа		Дугорочни део		
	31. децембар 2012	31. децембар 2011	31. децембар 2012	31. децембар 2011	
Дугорочни кредити у земљи					
Ерсте банка, Нови Сад	УСД	11.881	9.802	289.975	283.255
Ерсте банка, Нови Сад	ЕУР	18.169	14.635	451.234	431.934
Хипо Алпе Адриа Банк, Београд	ЕУР	-	280.786	-	-
Пиреус банка, Београд	УСД	-	-	-	4.043.310
Банка Поштанска Штедионица, Београд	ЕУР	12.586	10.558	223.525	217.264
Банка Поштанска Штедионица, Београд	УСД	88.550	75.702	1.582.370	1.567.959
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (IBRD)	ЕУР	246.267	226.609	4.424.050	4.297.516
Влада РС, Агенција за осигурање депозита	УСД	-	-	-	566.059
Војвођанска банка, Нови Сад	РСД	-	-	1.000.000	-
Уникредит банка, Београд	УСД	-	-	4.998.225	4.690.240
Уникредит банка, Београд	РСД	-	-	1.278.900	1.278.900
Остали кредити	РСД	390	415	1.818	2.121
		377.843	618.507	14.250.097	17.378.558
Дугорочни кредити у иностранству					
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	УСД	27.790	23.234	537.629	530.579
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	ЈПЈ	19.202	17.603	457.382	496.176
Ерсте банка, Холандија	ЕУР	-	-	3.411.549	3.139.227
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	-	-	8.617.630	8.086.620
НБГ банка, Лондон	УСД	6.307	1.426.995	-	5.917
НБГ банка, Лондон	ЕУР	102.324	188.313	-	94.156
Алфа банка, Лондон	УСД	-	-	1.723.526	4.043.310
Пиреус банка, Велика Британија	УСД	-	-	1.723.526	-
Нефтегазоваја Иновационнаја Корпорација, Руска Федерација	ЕУР	-	-	379.364	-
		155.623	1.656.145	16.850.606	16.395.985
		533.466	2.274.652	31.100.703	33.774.543

21. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Обавезе према Гаспром Нефт	55.536.844	48.745.326
Остале дугорочне обавезе - финансијски закуп	57.626	86.186
Остале дугорочне обавезе	14.003	613.638
	55.608.473	49.445.150
Текуће доспеће осталих дугорочних обавеза и финансијског лизинга (напомена 22)	(5.325.366)	(1.166.681)
	50.283.107	48.278.469

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

21. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

(а) *Обавезе према Гаспром Нефт*

Обавезе према Гаспром Нефт са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 55.536.844 РСД (500.000.006 ЕУР) односе се на обавезу према Гаспром Нефту по основу добијеног кредита, а на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. којим се Гаспром Нефт обавезао да до 31.12.2012. године одобри зајмове за финансирање програма реконструкције и модернизације технолошког комплекса у износу од 500.000.000 ЕУР. Наведене обавезе се плаћају у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године, где последња рата доспева дана 15. маја 2023. године.

(б) *Остале дугорочне обавезе - финансијски закуп*

Дугорочне обавезе по основу финансијског закупа са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 21.482 РСД (2011: 53.117 РСД) су обезбеђене правом власништва закупца на средство које је дато у финансијски закуп све до момента отплате предмета финансијског лизинга.

Минимална рата финансијског лизинга

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
До годину дана	38.584	37.894
Од 1- 5 година	21.974	56.300
Будући трошкови финансирања финансијског лизинга	(2.932)	(8.008)
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	57.626	86.186
	31. децембар 2012	31. децембар 2011
До годину дана	36.144	33.069
Од 1- 5 година	21.482	53.117
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	57.626	86.186

22. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Краткорочни кредити	3.500.000	-
Део дугорочних кредита који доспева до једне године (напомена 20)	533.466	2.274.652
Део дугорочних обавеза по фин. лизингу који доспева до једне године (напомена 21)	36.144	33.069
Део осталих дугорочних обавеза који доспева који доспева до једне године (напомена 21)	5.289.222	1.133.612
Остале краткорочне финансијске обавезе	526	3.917
	9.359.358	3.445.250

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

23. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Примљени аванси	962.634	871.127
Обавезе према добављачима		
- у земљи	3.182.614	2.702.845
- у иностранству	2.859.806	7.060.646
Добављачи – остала повезана правна лица	25.995.092	18.587.440
Остале обавезе из пословања	71.852	71.956
Остале обавезе из специфичних послова	294.221	327.923
	33.366.219	29.621.937

Обавезе према осталим повезаним правним лицима са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 25.995.092 РСД (31. децембра 2011. године: 18.587.440 РСД) најзначајнијим делом у износу од 25.464.826 РСД (31. децембра 2011.: 18.116.245 РСД) се односе на обавезе према добављачу Газпром Нефт Trading, Аустрија по основу набавке сирове нафте.

24. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Обавезе по основу неисплаћених зарада и накнада, бруто	1.962.078	1.690.264
Обавезе за камате у земљи	350.859	354.633
Обавезе за дивиденде	3.772.308	3.772.308
Обавезе по основу неискоришћених годишњих одмора	813.329	714.425
Остале обавезе	63.782	163.068
	6.962.356	6.694.698

25. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПДВ-а И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
Обавезе за порез на додату вредност	580.897	1.161.428
Обавезе за акцизе	2.563.776	2.422.037
Обавезе за порезе и царине	4.548.742	1.772.130
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	220.147	48.780
Укалкулисане обавезе	1.590.555	1.149.958
Остала пасивна временска разграничења	2.583.871	1.543.926
	12.087.988	8.098.259

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

25. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПДВ-а И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (наставак)

Укалкулисане обавезе са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.590.555 РСД се односе на процењене, нефактурисане трошкове услуга извршених од стране добављача у години која се завршила дана 31. децембра 2012. године (31. децембра 2011. године: 1.149.958 РСД).

Остала пасивна временска разграничења са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 2.583.871 РСД (31. децембра 2011. године: 1.543.926 РСД) у највећем износу се односе на укалкулисане бонусе запосленима у износу од 1.418.102 РСД (31. децембра 2011. године: 1.154.658 РСД)

26. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Приходи од закупа (напомена 8)	116.483	120.553
Остали оперативни приходи	82.200	179.756
	198.683	300.309

27. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Трошкови материјала за израду	88.092.425	92.737.629
Трошкови режијског и осталог материјала	770.566	892.630
Остали трошкови горива и енергије	2.783.467	1.945.595
	91.646.458	95.575.854

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

28. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Амортизација	6.858.262	6.677.901
Трошкови резервисања за:		
- рекултивацију земљишта и заштиту животне средине (напомена 19)	523.999	176.606
- бенефиције запослених (напомена 19)	787.369	-
- дугорочни подстицаји запослених (напомена 19)	1.042.855	-
	9.212.485	6.854.507

29. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	16.789.491	15.094.120
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца	2.618.554	2.521.657
Трошкови накнада по уговору о делу	485.606	389.672
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	44.758	19.071
Трошкови накнада члановима одбора директора и одбора скупштине акционара	35.216	28.545
Отпремнине	3.642.744	2.705.653
Остали лични расходи и накнаде	1.306.364	1.228.294
	24.922.733	21.987.012

Трошкови отпремнина исказани у износу од 3.642.744 РСД најзначајнијим делом се односе на трошкове настале по основу програма добровољног раскида радног односа. Укупан број запослених који су прихватили раскид радног односа у пословној 2012. години је 1.701 радника (у 2011. години 1.192 радника).

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Просечан број запослених	9.004	9.787

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

30. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Производне услуге	1.971.608	1.545.572
Транспортне услуге	1.711.607	1.550.334
Услуге одржавања	1.442.374	1.209.111
Закупнине	662.895	570.132
Трошкови сајмова	4.459	7.754
Реклама и пропаганда	550.570	392.337
Трошкови истраживања	759.226	177.971
Остале услуге	965.822	907.376
Непроизводне услуге	3.427.917	2.163.354
Репрезентација	125.626	144.761
Премије осигурања	225.371	222.566
Трошкови платног промета	214.311	253.537
Трошкови царина, пореза на имовину и осталих пореза	1.973.586	2.281.147
Трошкови накнада за ванредне ситуације	288.517	554.112
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	2.782.327	2.138.526
Трошкови правних и консултантских услуга	128.911	105.011
Административне и друге таксе	193.630	192.229
Остало	882.946	378.088
	18.311.703	14.793.918

Трошкови непроизводних услуга остварених за годину која се завршила 31. децембра 2012. године у износу од 3.427.917 РСД (2011: 2.163.354 РСД) најзначајнијим делом се односе на трошкове услужних организација у износу од 2.065.898 РСД, трошкове консултантских услуга у износу од 453.601 РСД, трошкове управљања пројектима у износу од 119.592 РСД и трошкове сертификације и стручног надзора у износу од 165.097 РСД.

31. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Финансијски приходи - Гаспром Нефт	-	18.266
Приходи камата	3.051.043	1.337.998
Позитивне курсне разлике	6.903.746	5.652.820
Остали финансијски приходи	9.645	5.855
	9.964.434	7.014.939

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

32. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Финансијски расходи - Гаспром Нефт	124.225	38.034
Расходи камата	1.604.224	2.281.059
Дисконт дугорочних обавеза	336.335	352.614
Негативне курсне разлике	13.906.949	6.163.777
Остали финансијски расходи	2.555	3.337
	15.974.288	8.838.821

33. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Добици од продаје:		
- некретнина, постројења и опреме	136.304	80.410
- материјала	14.514	15.898
Вишкови по основу пописа	382.164	146.960
Приходи од смањења обавеза	558.983	632.986
Приходи од укидања дугорочних резервисања (напомена 19)	1.762.333	4.037.932
Приход од наплаћених пенала	46.889	48.928
Вансудско поравнање са Електропривредом Црне Горе	-	463.036
Приходи од наплате штета од осигуравајућих компанија	-	14.404
Корекција обезвређења грађевинских објеката	-	31.135
Корекција укалкулисаних бонуса	-	23.093
Ефекти корекција вредности улагања у Анголу	64.342	418.982
<i>Приходи од усклађивања вредности:</i>		
- некретнина, постројења и опреме	2.881	349.332
- залиха	322.555	-
- краткорочних финансијских пласмана (напомена 13)	26.668	145.180
- потраживања (напомена 12)	962.839	741.175
- датих аванса	9.719	57.603
- остале имовине	8.646	-
Остали непоменути приходи	460.791	616.508
	4.759.628	7.823.562

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

34. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Губици од продаје некретнина, постројења и опреме	386.882	25.427
Мањкови	786.415	800.655
Отпис потраживања	40.621	10.337
Отпис залиха	131.407	19.404
Казне, пенали и штете	22.529	49.471
Издаци за хуманитарне, културне и образовне намене	162.704	173.169
Ефекти корекција вредности улагања у Анголу	7.856	35.617
Трошкови провизија банака по основу продаје за платне картице	-	58.751
Трошкови услужних организација	-	36.382
<i>Расходи по основу усклађивања вредности:</i>		
- нематеријалних улагања (напомена 6)	87.150	39.491
- некретнина, постројења и опреме (напомена 7)	1.857.942	346.058
- инвестиционих некретнина (напомена 8)	17.716	190.726
- улагања у остала повезана правна лица	-	4.269
- осталих дугорочних финансијских пласмана	2.504	32.475
- залиха (напомена 11)	5.434	3.480.181
- датих аванса(напомена 11)	12.337	20.192
- краткорочних финансијских пласмана (напомена 13)	-	57.011
- потраживања (напомена 12)	10.440.076	1.068.701
Остали непоменути расходи	687.159	560.943
	14.648.732	7.009.260

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

35. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Текући порез	2.591.542	2.466.758
Одложени порез (напомена 16)		
Настанак и укидање привремених разлика	(848.783)	(3.365.056)
Ефекат промене пореске стопе	194.162	-
	<u>(654.621)</u>	<u>(3.365.056)</u>
	1.936.921	(898.298)

Порез на добит Групе пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе и био би као што следи:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Добит пре опорезивања	47.469.532	39.717.466
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи – 10%	4.746.953	3.971.747
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
Расходе који се не признају за пореске сврхе	966.676	(499.186)
Одложене пореске кредите	(1.634.556)	(2.298.387)
Порески губици за које нису призната одложена пореска средства	240.728	-
Искоришћене пореске кредите	(2.577.042)	(2.257.868)
Ефекат промене пореске стопе на одложене порезе	194.162	-
Корекција пореза на добит за претходни период	-	185.396
	<u>1.936.921</u>	<u>(898.298)</u>
Просечна стопа пореза на добит	4,08%	-2,26%

36. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Нето добит	45.552.345	40.637.770
Просечан пондерисани број акција	163.060.400	163.060.400
Основна зарада по акцији	0,279	0,249

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

37. ДРУШТВА ГРУПЕ

Консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје матичног предузећа и следећих зависних предузећа у земљи и иностранству:

Друштво	Држава	Учешће %	
		31. децембар 2012	31. децембар 2011
О Зоне а.д., Београд	Србија	100	100
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука	Босна и Херцеговина	100	100
НИС Петрол е.о.о.д., Софија	Bulgaria	100	100
NIS Petrol SRL, Букурешт,	Romania	100	100
Rannon naftagas Kft, Будимпешта	Мађарска	100	100
НИС Оверсис, Москва	Русија	100	100
Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад	Србија	100	100
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад	Србија	100	100
Нафтагас-Технички сервиси д.о.о., Зрењанин	Србија	100	100
Нафтагас-Транспорт д.о.о., Нови Сад	Србија	100	100
Јадран - Нафтагас д.о.о. Бања Лука	Босна и Херцеговина	66	66
Ранис, Москва	Русија	51	51
Јубос д.о.о., Бор	Србија	51	51
Светлост Бујановац	Србија	51	51

Током 2012. године, Матично друштво је извршило оснивање следећих друштава:

- Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 3.579.983 РСД (неновчани улог 3.579.930 РСД).
- НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 321.500 РСД (неновчани улог 321.447 РСД).
- Нафтагас-Технички сервиси д.о.о. Зрењанин. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 1.044.554 РСД (неновчани улог 1.044.501 РСД).
- Нафтагас-Транспорт д.о.о. Нови Сад. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 327.751 РСД (неновчани улог 327.695 РСД).

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

38. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Већински власник Групе је Гаспром Нефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Групе. Укупно 29,87% акција Групе (од преосталих 43,85%) се налази у власништву Републике Србије док се 13,98% налази у власништву мањинских акционара и котира се на Београдској берзи. Крајњи власник Групе је Гаспром, Руска Федерација.

Група је током 2012. и 2011. године ступало у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте и вршења услуга геофизичких испитивања и интерпретације.

На дан 31. децембра 2012. и 31. децембра 2011. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће

	Гаспром Нефт	Остала повезана лица	Укупно
На дан 31. децембар 2012.			
Залихе	-	22.174.560	22.174.560
Потраживања	-	4.960	4.960
Порез на додату вредност и АВР	-	20	20
Остале дугорочне обавезе	(50.247.622)	-	(50.247.622)
Краткорочне финансијске обавезе	(5.289.222)	-	(5.289.222)
Обавезе из пословања	-	(25.475.054)	(25.475.054)
Остале краткорочне обавезе	(115.203)	-	(115.203)
	(55.652.047)	(3.295.514)	(58.947.561)
	Матично друштво	Остала повезана лица	Укупно
На дан 31. децембар 2011.			
Залихе	-	17.299.127	17.299.127
Потраживања	-	3.717	3.717
Остале дугорочне обавезе	(47.611.714)	-	(47.611.714)
Краткорочне финансијске обавезе	(1.133.612)	-	(1.133.612)
Обавезе из пословања	-	(18.121.839)	(18.121.839)
Остале краткорочне обавезе	(142.620)	-	(142.620)
	(48.887.946)	(818.995)	(49.706.941)

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

38. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

У години која се завршила на дан 31. децембра 2012. и 2011. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Гаспром Нефт	Остала повезана лица	Укупно
Година која се завршила 31. децембра 2012.			
Приходи од продаје	-	124.793	124.793
Набавна вредност продате робе	-	(12.625)	(12.625)
Трошкови материјала	-	(67.725.252)	(67.725.252)
Остали пословни расходи	(52.068)	-	(52.068)
Финансијски расходи	(124.225)	-	(124.225)
Остали приходи	-	119.192	119.192
Остали расходи	(4.664)	(264.904)	(269.568)
	(180.957)	(67.758.796)	(68.473.526)
Година која се завршила 31. децембра 2011.			
Приходи од продаје	-	4.788.484	4.788.484
Трошкови материјала	-	(64.176.762)	(64.176.762)
Остали пословни расходи	(139.306)	(3.000)	(142.306)
Финансијски приходи	-	18.266	18.266
Финансијски расходи	(38.034)	-	(38.034)
Остали приходи	-	45.956	45.956
Остали расходи	(21.250)	(184.029)	(205.279)
	(198.590)	(59.511.085)	(59.709.675)

Накнаде кључном руководству

Накнаде плаћене или плативе кључном руководству у 2012. и 2011. години приказане су у табели која следи:

	Година која се завршила дана 31. децембра	
	2012.	2011.
Зараде и остала краткорочна примања	316.118	156.908
	<u>316.118</u>	<u>156.908</u>

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

38. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Најзначајније трансакције са друштвима у државном власништву

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
<i>Потраживања</i>		
ХИП Петрохемија	7.307.595	1.995.294
Србијагас	<u>23.573.467</u>	<u>7.414.404</u>
	30.881.062	9.409.698
<i>Обавезе</i>		
ХИП Петрохемија	(523.563)	(471.195)
Србијагас	<u>(85.682)</u>	<u>(272.661)</u>
	(609.245)	(743.856)
<i>Примљени аванси</i>		
ХИП Петрохемија	(7.743)	(5.386)
Србијагас	<u>(12.806)</u>	<u>(12.796)</u>
	(20.549)	(18.182)
	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
<i>Приходи</i>		
ХИП Петрохемија	9.258.368	11.849.584
Србијагас	<u>17.902.669</u>	<u>9.402.233</u>
	27.161.037	21.251.817
<i>Расходи</i>		
ХИП Петрохемија	(146.097)	(155.513)
Србијагас	<u>(1.675.633)</u>	<u>(249.550)</u>
	(1.821.730)	(405.063)

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

39. ПОСЛОВНЕ КОМБИНАЦИЈЕ

У 2012. години, као део регионалног развоја Група је стекла власништво над имовином 20 бензинских станица: у Бугарској 11, у Румунији 5 и Босни и Херцеговини 4 бензинских станица (БС). Као резултат стицања, Група очекује раст учешћа на наведним тржиштима.

Назив стеченог ентитета	Датум стицања	Процент стечених учешћа у капиталу
<i>Бугарска</i>		
БС Tsvetan Lazarov	25/01/2012	100%
БС Blagoevgrad	17/02/2012	100%
БС Priseltsi	14/03/2012	100%
БС Kardjali	17/05/2012	100%
БС Veliko Tarnovo	21/05/2012	100%
БС Smolian	22/06/2012	100%
БС Pazardjik	26/06/2012	100%
БС Plovdiv	29/06/2012	100%
БС Asenovgrad	21/09/2012	100%
БС Bourgas	15/10/2012	100%
БС Meden Rudnik (Burgas)	18/12/2012	100%
<i>Румунија</i>		
БС Petroliv	18/06/2012	100%
БС Alpha	05/07/2012	100%
БС XXL Oil	31/07/2012	100%
БС D&C Oil	31/07/2012	100%
БС Eso Oil	31/07/2012	100%
<i>Босна и Херцеговина</i>		
БС Bijeljina	17/09/2012	100%
БС Foča	17/09/2012	100%
БС Janja	17/09/2012	100%
БС Rogatica	17/09/2012	100%

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

39. ПОСЛОВНЕ КОМБИНАЦИЈЕ (наставак)

У следећој табели је дат преглед пренесене накнаде по основу стицања бензинских станица, фер вредност стечених средстава и насталих обавеза:

	<u>Бугарска</u>	<u>Румунија</u>	<u>БиХ</u>	<u>Укупно</u>
Пренесена накнада:				
Пренос готовине	1.618.147	980.836	338.607	2.937.590
Додатне накнаде	42.660	-	958	43.618
Укупно пренесена накнада	1.660.807	980.836	339.565	2.981.208
Фер вредност нето препознатљиве стечене имовине (видети у наставку)	1.174.892	980.836	348.456	2.504.184
Гудвил	485.915	-	-	485.915
Негативан гудвил	-	-	(8.891)	(8.891)
<i>Вредност сваке главне класе накнада и насталих обавеза на датум стицања</i>				
Залихе	-	793	-	793
Некретнине, постројења и опрема	1.174.892	980.043	348.456	2.503.391
Нето препознатљива стечена имовина	1.174.892	980.836	348.456	2.504.184

Трошкови стицања у износу од 51.194 РСД су признати на терет расхода у консолидованом билансу успеха за годину која се завршила дана 31. децембра 2012. године.

Негативни гудвил у износу од 8.891 RSD исказан је у оквиру осталих прихода у оквиру консолидованог биланса успеха.

Уговори о куповини укључују само стицање имовине БС и не садрже потенцијалне обавезе.

До 31. децембра 2012. године Група је обезбедила све информације о чињницама и догађајима који су постојали на датум аквизиције бензинских станица, које су омогућиле да се утврде коначни износи у односу на раније признате као бизнис комбинација. Претходно наведено је утицало на признавање додатно гудвила у билансу стања у износу од 483.025 RSD.

40. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Пренос власништва над имовином

До дана 31. децембра 2012. године Матично друштво је имало власништво на 6.066 непокретности и право коришћења и поседовања на 1.725 непокретности, што чини 71% односно 20% од укупног броја ставки непокретне имовине (објекти и парцеле) Матичног друштва.

Република Србија је у својству продавца дужна да, у складу са Уговором о купопродаји акција Нафтне индустрије Србије а.д., обезбеди писану сагласност за пренос целокупне непокретне имовине Друштва регистроване у Регистру основних средстава са стањем на дан 31. децембра 2007. године.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

40. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Финансијске гаранције

На дан 31. децембар 2012. године укупни износ датих финансијских гаранција од стране Групе износи 3.770.880 РСД и највећом делом се односи на царинске обавезе у износу од 2.403.960 РСД (2011: 3.200.000 РСД).

Заштита животне средине

Руководство Групе је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан биланса стања у износу од 861.383 РСД (2011: 1.012.100 РСД) на основу интерне процене о усаглашености Групе са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Групе сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Остале потенцијалне обавезе

На дан 31. децембра 2012. године Група није формирала резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза од стране Министарства финансија Анголе, према којој Група треба да плати разлику у обрачуна пореза, укључујући камату у износу од 81 милиона УСД који се односе на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2009. Руководство Групе сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу са тренутно важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности са мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Групе ће уложити жалбу против било какве акције принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузети све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези са њиховим жалбама против исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре три године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Групе сматра да на дан 31. децембра 2012. године постоји значајан степен неизвесности у вези времена потребног за решавање захтева Министарства финансија Анголе и уколико га има износа додатног пореза на профитну нафту.

41. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2012. године да је Група измирила све пореске обавезе према држави.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

42. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Лизинг

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закупадавца:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
До годину дана	186.118	158.321
Од 1- 5 година	247.826	252.559
Преко пет година	944	1.010
	434.888	411.890

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закупца:

	31. децембар 2012	31. децембар 2011
До годину дана	460.388	188.159
Од 1- 5 година	387.249	64.361
Преко пет година	-	-
	847.637	252.520

Farm-out уговор са East West Petroleum Corporation, Канада

У октобру 2011. године Група је закључила Farm-out уговор са East West Petroleum Corporation, Канада за истраживање и производњу угљоводоника у Темишварској области у Румунији. Према Уговору, Група је у обавези да финансира 85% укупних трошкова истраживања на четири блока у наведеној области. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 85% укупне количине произведених угљоводоника. Осим тога, према уговору о заједничком пословању закљученом са East West Petroleum Corporation, Канада, Група ће имати улогу Оператера и биће задужена задужено за, и водиће заједничко пословање. У децембру 2012. године лиценца за истраживање на блоку 2 је била ратификована од стране Владе Румуније. Припреме за извођење истражних радова су у току. На дан 31. децембар 2012. године радови бушења и истраживања на блоку 2 били су процењени на 14,3 милиона УСД.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

42. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Farm-in уговор са RAG Hungary Limited

У децембру 2011. године, Група је закључила Farm-in уговор са RAG Hungary Limited за истраживање и производњу угљоводоника у Области Кишкунхалас у Мађарској. Према уговору, Група је у обавези да финансира 50% укупних трошкова истраживања на не мање од три нафтне бушотине у области која је покривена лиценцом за истраживање. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 50% укупне количине произведених угљоводоника. Осим тога, према уговору о заједничком пословању закљученом са RAG Hungary Limited, RAG ће имати улогу Оператера и биће задужен за, и водиће заједничко пословање. На дан 31. децембар 2012. године радови бушења и истраживања били су процењени на 2,3 милиона УСД.

Farm- out уговор са Zeta Petroleum S.R.L. Румунија

У августу 2012. године, Група је закључила Farm-out уговор са Zeta Petroleum S.R.L. Румунија за истраживање и производњу угљоводоника у области Тимис у Румунији. Према уговору, Група је у обавези да финансира 51% укупних трошкова истраживања на области која је покривена лиценцом за истраживање. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 51% укупне количине произведених угљоводоника. До 31. децембра 2012. године није било активности по основу наведеног Уговора. Припремне активности су у току.

Farm- out уговор са Moesia Oil and Gas PLC Ирска

У Јуну 2012. године Група је закључила Farm-out уговор са Moesia Oil and Gas PLC Ирска за истраживање и производњу угљоводоника у Румунији. Према уговору, Друштво је у обавези да финансира „supk“ трошкове и 75% укупних трошкова истраживања Фазе 1 Програма. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 50% укупне количине произведених угљоводоника као и обавезу да финансира 50% додатних трошкова истраживања и експлоатације. Истражне активности су започете у новембру 2012. године. На дан 31. децембар 2012. године радови бушења и истраживања били су процењени на 4,7 милиона УСД.

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

43. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Уговор о нафтним сервисима са Falcon Oil & Gas LTD

У јануару 2013. године, Група је ушла у програм вишеструког истрашног бушења са Falcon Oil & Gas LTD усмереног на област „Algyö“ у Мађарској. На основу уговора, Група се обавезала да формира три истражне бушотине у области „Algyö“ на основу производне лиценце којом располаже Falcon Oil & Gas LTD у Панонском басену. Трошкови бушења и истраживања су процењени на 20 милиона УСД. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 50% нето прихода од производње са три бушотине. Припреме за бушење су у току и Група очекује да започне прво бушење до краја марта 2013. године, односно до краја септембра 2013. године за другу и трећу бушотину.

У Новом Саду, 25. фебруар 2013.

Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

Законски заступник

